

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การสลับระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทยในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ : กรณีศึกษา โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรีนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี
2. การสลับภาษา (Code-switching)
 - 2.1 นิยามของการสลับภาษา
 - 2.2 ประเภทของการสลับภาษา
 - 2.3 ลักษณะของการสลับภาษา
3. บุคคลทวิภาษา (Bilingual)
 - 3.1 ประเภทของบุคคลทวิภาษา
 - 3.2 กลไกการสลับภาษาของบุคคลทวิภาษา
 - 3.3 วัตถุประสงค์ของการสลับภาษาระหว่างการสนทนาของบุคคลทวิภาษา
4. การสลับภาษาในการเรียนการสอนภาษาที่สอง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสลับภาษาที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาที่สอง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสลับภาษาในสังคมไทย

ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี

ประวัติความเป็นมา

จัดตั้งโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2548 บนที่ดินและอาคารเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เริ่มเปิดดำเนินการในปีการศึกษา 2549 ตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม 2549 โดยเปิดสอนนักเรียนตั้งแต่ชั้นเตรียมอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 285 คน และในปีการศึกษา 2550 เปิดสอนตั้งแต่ชั้นเตรียมอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 24 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 593 คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 50 คน

วิสัยทัศน์

โรงเรียนมุ่งมั่นจัดการศึกษาของเยาวชนในชุมชนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ก้าวใหม่ทันสมัย ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในลักษณะพิเศษที่เน้นทักษะภาษาและกระบวนการคิด

ปรัชญา

“สอนให้คิดเป็น เน้นพหุภาษา พัฒนาคุณธรรม ก้าวนำ ICT”

พันธกิจ

1. เป็นโรงเรียนต้นแบบในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
2. นักเรียนมีคุณภาพ ศักยภาพตามมาตรฐานหลักสูตรและสากล
3. นักเรียนสามารถใช้คอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีในการศึกษาและสื่อสาร
4. สร้างทางเลือกให้นักเรียนได้เรียนภาษาสากลนิยมที่ถนัด และสนใจ
5. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม
6. ครุมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

การสลับภาษา (Code-switching)

นิยามของการสลับภาษา

ตลอดระยะเวลากว่า 2 ทศวรรษที่ผ่านมา นักวิจัยและนักภาษาศาสตร์ได้ให้นิยาม หรือคำอธิบาย “การสลับภาษา” หรือที่เรียกตามศัพท์เฉพาะว่า “Code-switching” ไว้มากมาย เช่น Poplack (1980) กล่าวไว้ว่า การสลับภาษานั้น เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนที่พูดได้สองภาษา (Bilingual) ซึ่งเปลี่ยนจากการพูดภาษาหนึ่งไปพูดอีกภาษาหนึ่ง อาจเป็นภายในขอบเขตประโยค (Intrasentential Code-switching) หรือภายนอกขอบเขตประโยค (Intersentential Code-switching) โดยมีการแยกประเภทการสลับภาษาระหว่างประโยคว่า “Code-switching” และการสลับภาษาภายในประโยคว่า “Code-mixing”

คำว่า “Code” ในภาษาอังกฤษ เป็นศัพท์ที่ใช้เรียก “ภาษา” หรือ “ความหลากหลายของภาษา” เหตุผลที่นักภาษาศาสตร์ใช้คำนี้เพราะเป็นคำที่มีความหมายเป็นกลางมากกว่าคำศัพท์เกี่ยวกับภาษาอื่น ๆ ที่มีความหมายจำเพาะเจาะจง เช่น “Dialect” (ภาษาถิ่น) “Language” (ภาษา) “Style” (รูปแบบหรือลีลา) “Standard Language” (ภาษามาตรฐาน) และคำศัพท์อื่น ๆ ซึ่งจะกระตุ้นความรู้สึกของคนในด้านลบหรือบวกได้มากกว่า แต่คำว่า “Code” นั้น สามารถใช้เรียกภาษาหรือความหลากหลายของภาษาต่างๆ ไป ใช้ได้ในทุกระดับการสื่อสารของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป (Wardhaugh,2002)

Gumperz (1982) อธิบายการสลับภาษาว่าเป็นการใช้ภาษาตั้งแต่สองภาษาขึ้นไปในการพูดหนึ่งครั้ง

Crystal (1987) ให้นิยามการสลับภาษาที่เรียกว่า “Code-switching” หรือ “Language-switching” ว่าเกิดขึ้นเมื่อบุคคลทวิภาษาคนหนึ่ง ใช้สองภาษาสลับกันไปมาระหว่างการสนทนากับคู่สนทนาที่เป็นบุคคลทวิภาษาเช่นเดียวกัน ซึ่งคู่สนทนาแต่ละคนอาจมีระดับความรู้และความสามารถในการสื่อสารในสองภาษานั้นมากหรือน้อยแตกต่างกัน การสลับภาษา อาจเกิดได้หลายรูปแบบ เช่น การสลับภาษาภายในขอบเขตวลี ประโยค หรือภายในการสนทนาหรือการบรรยายยาวๆ ครั้งหนึ่ง

Gal (1988) กล่าวว่า การสลับหรือเปลี่ยนภาษานั้นเป็นกลวิธีอย่างหนึ่งในการสนทนาเพื่อใช้ในการสร้าง ข้าม หรือ ทำลายขอบเขตของกลุ่มคนหรือชุมชนต่างๆ หรือเพื่อ สร้าง กระตุ้น หรือ เปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

Numan and Carter (2001) ให้คำจำกัดความคำว่า “Code-switching” แบบย่อๆว่าเป็นการเปลี่ยนจากการพูดภาษาหนึ่ง ไปสู่อีกภาษาหนึ่งในการพูดครั้งเดียวกัน

Wikipedia (2006) ระบุนิยามคำว่า “Code-switching” ว่าเป็นคำศัพท์เฉพาะในภาษาศาสตร์ที่ใช้เรียกการสลับสับเปลี่ยนระหว่างสองภาษาขึ้นไป (อาจเป็นภาษาประจำชาติ ภาษามาตรฐาน ภาษาถิ่น หรือภาษาที่ใช้เฉพาะสาขาอาชีพ) ในการสนทนาระหว่างบุคคลที่สามารถพูดภาษาเดียวกันได้สองภาษาขึ้นไป ซึ่งบางครั้ง การสลับภาษาอาจเกิดขึ้นระหว่างการสนทนา 2-3 ประโยค แต่บางครั้งอาจสลับภาษาในระดับคำ หรือ วลีภายในประโยคเท่านั้น มีปัจจัยหลายประการที่ทำให้เกิดการสลับภาษา อาทิเช่น เปลี่ยนหัวข้อสนทนา หรืออารมณ์ของผู้พูด

จากนิยามที่กล่าวมา สรุปเป็นนิยามของงานวิจัยนี้ได้ว่า การสลับภาษา หรือ “Code-switching” คือ การที่ผู้รู้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พูดสองภาษาสลับกันไปมาในระดับคำ วลี หรือ ประโยคในการสื่อสารหนึ่งครั้ง ซึ่งวัตถุประสงค์ของการที่ผู้พูดนำภาษาไทยมาสื่อสารร่วมกับภาษาอังกฤษมีมากมาย เช่น การเปลี่ยนหัวข้อสนทนา การแสดงอารมณ์และความรู้สึก การสร้าง กระตุ้น หรือ เปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในวงสนทนา และความตระหนักถึงความสามารถในการรับรู้อาษาของคู่สนทนา เป็นต้น

ประเภทของการสลับภาษา

การสลับภาษาในการสนทนาครั้งหนึ่งนั้น แบ่งได้เป็นสองประเภท ได้แก่

1. การสลับภาษาตามสถานการณ์ (Situational Code-switching) เป็นการสลับภาษาตามสถานการณ์การใช้ภาษา กล่าวคือในสถานการณ์ที่ค่อนข้างเป็นทางการ เช่น การบรรยายในชั้นเรียน การเทศนาในโบสถ์ หรือสนทนากับนักท่องเที่ยว ผู้พูดจะใช้ภาษามาตรฐาน ในขณะที่การ

สนทนาแบบเป็นกันเองกับเพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัวจะใช้ภาษาถิ่น (Blom & Gumperz, 1972) อย่างไรก็ตาม การสลับภาษาประเภทนี้แตกต่างจากทวิภาษา (Diglossia) แม้ว่าจะมีสถานการณ์เป็นปัจจัยกำหนดตัวเลือกทางภาษาเช่นเดียวกัน กล่าวคือในสังคมทวิภาษา การเลือกใช้ภาษาใดภาษาหนึ่งระหว่างภาษาสูง (High Variety) และภาษาต่ำ (Low Variety) ถูกกำหนดอย่างแน่นอนจากกิจกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา ผู้ที่อยู่ในสังคมทวิภาษากำหนดการสลับภาษาจากภาษาสูงไปสู่ภาษาต่ำ หรือจากภาษาต่ำไปสู่ภาษาสูง แต่การสลับภาษาตามสถานการณ์เกิดขึ้นจากจิตใต้สำนึก กล่าวคือ ผู้พูดอาจไม่รู้ตัวว่าตนเองสลับภาษาหรืออาจไม่สามารถระบุได้ด้วยตัวเองว่าจะใช้ภาษาใดในการสนทนาในแต่ละหัวข้อหรือสถานการณ์ (Wardhaugh, 2002)

2. การสลับภาษาแบบอุปถัมภ์ (Metaphorical Code-switching หรือ

Non-situational Code-switching) เป็นการสลับภาษาโดยที่ยังอยู่ในสถานที่เดิม และ คู่สนทนายังเป็นคนเดิม อย่างไรก็ตาม ผู้พูดอาจเปลี่ยนไปพูดอีกภาษาหนึ่ง เพื่อเป็นสัญญาณบอกคู่สนทนาว่ากำลังเข้าสู่หัวข้อสนทนาใหม่ ประเด็นใหม่ หรือสถานการณ์ใหม่ เช่นเปลี่ยนจากอารมณ์จริงจัง ไปสู่อารมณ์ขัน จากภาษาที่เป็นทางการไปสู่ภาษาที่ไม่เป็นทางการ จากภาษาสุภาพแบบมาตรฐานในการสนทนาเรื่องธุรกิจ ไปสู่ภาษาถิ่น หรือภาษาที่เป็นกันเอง ฟังดูเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเมื่อเปลี่ยนไปคุยเรื่องส่วนตัว เป็นต้น (Stockwell, 2002; Romaine, 1994)

กล่าวโดยสรุปคือ การสลับภาษาตามสถานการณ์มีสถานการณ์เป็นตัวกำหนดภาษา ในขณะที่การสลับภาษาแบบอุปถัมภ์มีหัวข้อสนทนาหรือประเด็นการสนทนาเป็นตัวกำหนดภาษา ในบางครั้งการสลับภาษาตามสถานการณ์และการสลับภาษาแบบอุปถัมภ์ อาจเกิดขึ้นพร้อมกัน ยกตัวอย่างเช่น ครูที่โรงเรียนแห่งหนึ่งในเมืองเฮมเนสเตอร์เก็ท ของประเทศนอร์เวย์ใช้ภาษาบอคมาล (Bokmål) ซึ่งเป็นหนึ่งในภาษามาตรฐานของนอร์เวย์ ในการบรรยายเนื้อหาของบทเรียนที่กำลังสอน แต่สลับไปใช้ภาษารานามาล (Ranamal) ซึ่งเป็นภาษาพื้นเมืองที่ใช้ในชีวิตประจำวันในการอธิบายและพูดคุยเพื่อให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาของบทเรียนนั้น (Blom & Gumperz, 1972 อ้างถึงใน Gumperz & Hymes, 1972)

ลักษณะของการสลับภาษา

การสลับภาษาในการสนทนาครั้งเดียวกันนั้น แบ่งได้เป็น 2 ประเภทได้แก่ การใช้สองภาษาร่วมกันหรือสลับกันภายในขอบเขตประโยค (Intrasentential Code-switching) และ การใช้สองภาษาร่วมกันหรือสลับกันระหว่างประโยค (Intersentential Code-switching) การใช้สองภาษาร่วมกันภายในขอบเขตประโยคนั้น บางครั้งเรียกกันว่าการปนภาษา (Code-mixing) ส่วนการใช้สองภาษาร่วมกันหรือสลับกันระหว่างประโยคเรียกว่าการสลับภาษา (Code-switching) (Grosjean, 1982; Romaine, 1994)

ตัวอย่างการสลับระหว่างภาษาสเปนและภาษาอังกฤษ

Code-Mixing: La consulta era eight dollars.

(The office visit was eight dollars.)

Code-Switching: Well, I keep starting some. Como por un mes todos los dias escribo y ya dejo. <Well, I keep starting some. For about a month. I write everything and then I stop.> (Hacken, 2002)

บุคคลทวิภาษา (Bilingual)

การสลับภาษาในการสนทนา เป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดกับบุคคลทวิภาษาและพหุภาษา บุคคลทวิภาษา หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสารได้สองภาษา แบ่งได้เป็น 3 ประเภทดังต่อไปนี้

ประเภทและการสลับภาษาของบุคคลทวิภาษา

1. บุคคลทวิภาษาที่เรียนรู้ทั้งสองภาษาจากสภาพแวดล้อมเดียวกัน (Compound Bilingual) บุคคลทวิภาษาประเภทนี้สามารถสื่อสารทั้งสองภาษาได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นธรรมชาติ เหมือนเจ้าของภาษา ยกตัวอย่างเช่น เด็กลูกครึ่งที่บิดาเป็นชาวฝรั่งเศส พูดได้ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส และมารดาเป็นชาวอังกฤษ จึงเรียนรู้ทั้งภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสจากบิดามารดา สามารถเรียก “สุนัข” ได้ทั้งสองภาษา คือ “a dog” ในภาษาอังกฤษและ “un chien” ในภาษาฝรั่งเศส

2. บุคคลทวิภาษาที่เรียนรู้สองภาษาจากสภาพแวดล้อมต่างกัน (Coordinate Bilingual) บุคคลทวิภาษาประเภทนี้มีระบบภาษาทั้งสองแยกเป็นอิสระจากกัน ยกตัวอย่างเช่น เด็กชาวอิตาลีที่ได้รับการศึกษาที่โรงเรียนนานาชาติ ใช้ภาษาอิตาลีในการสื่อสารกับบิดามารดาที่บ้าน และใช้ภาษาอังกฤษ (ภาษาที่สอง) ในการสื่อสารกับครู และเพื่อนที่โรงเรียน บ่อยครั้งที่บุคคลทวิภาษาประเภทนี้ จะสามารถสื่อสารภาษาที่สองได้คล่องแคล่วกว่าภาษาแม่ หากอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคมที่ต้องใช้ภาษาที่สองในการสื่อสารในชีวิตประจำวันมากกว่า

3. บุคคลทวิภาษาที่เรียนรู้ภาษาหนึ่ง (ภาษาแม่) ก่อน และอีกภาษาหนึ่ง (ภาษาที่สอง) ภายหลัง (Sub-coordinate Bilingual) บุคคลทวิภาษาประเภทนี้มีความสามารถในการสื่อสารภาษาที่สองไม่ดีเท่าภาษาแม่ นอกจากนี้ การรับรู้ความหมายของคำหรือข้อความที่ถูกสื่อสารด้วยภาษาที่สองยังต้องผ่านกระบวนการตีความเป็นภาษาแม่ เนื่องจากบุคคลทวิภาษาประเภทนี้ไม่ได้อยู่ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมที่ต้องใช้ภาษาที่สองสื่อสารในชีวิตประจำวันเช่นเดียวกับบุคคลทวิภาษา

2 ประเภทแรก จึงไม่สามารถรับรู้ความหมายของคำหรือข้อความในภาษาที่สองได้ทันที (Wikipedia, 2007; Romaine, 1995; D'Acerno, 1990)

สำหรับประเทศไทย นักเรียนชาวไทยที่ได้รับการศึกษาที่โรงเรียนนานาชาติจัดอยู่ในจำพวกบุคคลทวิภาษาประเภทที่ 2 โดยจะใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อสารกับสมาชิกในครอบครัวที่บ้าน และใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารกับเพื่อนๆ และครูที่โรงเรียน ซึ่งอาจพบการสลับภาษาบ้างเมื่อเด็กสนิทกับเพื่อนที่โรงเรียนซึ่งเป็นบุคคลทวิภาษาเช่นเดียวกันนอกห้องเรียน เพราะส่วนใหญ่การสื่อสารภายในห้องเรียนของ โรงเรียนนานาชาติเป็นภาษาอังกฤษล้วน นอกจากนี้ในโรงเรียนนานาชาติ ไม่เพียงแต่จะมีนักเรียนที่เป็นบุคคลทวิภาษาประเภทที่ 2 เท่านั้น แต่ยังมีบุคคลทวิภาษาประเภทที่ 1 คือเด็กลูกครึ่งที่บิดาหรือมารดาเป็นชาวต่างชาติ ในกรณีนี้พบการสลับภาษามากกว่าบุคคลทวิภาษาประเภทที่ 2 เนื่องจากเด็กเติบโตมาจากครอบครัวที่บิดาและมารดาพูดภาษาต่างกัน การสลับภาษาในการสื่อสารภายในครอบครัวจึงถือเป็นเรื่องปกติ อย่างไรก็ตาม สังคมไทยไม่ใช่สังคมทวิภาษา เด็กชาวไทยส่วนใหญ่เรียนรู้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ตั้งแต่กำเนิดและเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองที่โรงเรียนภายหลังจากที่ภาษาแม่ได้พัฒนาเต็มที่แล้ว ดังนั้นเด็กชาวไทยจึงใช้เพียงภาษาไทยสื่อสารในชีวิตประจำวัน และมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน ภาษาอังกฤษเท่านั้นดังเช่นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ของโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรีซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในกรณีศึกษาครั้งนี้ที่เพิ่งเรียนภาษาอังกฤษมาได้เพียง 2-3 ปีโดยเริ่มเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในระดับชั้นอนุบาล กรณีดังกล่าวจัดอยู่ในจำพวกบุคคลทวิภาษาประเภทที่ 3 ซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่ช่วยให้การพัฒนาภาษาที่สองเป็นไปได้อย่างรวดเร็วเท่าบุคคลทวิภาษาประเภทที่ 1 และ 2

การสลับภาษาระหว่างการสนทนาของผู้ที่อยู่ในสังคมทวิภาษาเป็นที่สนใจในหมู่นักวิจัยมาตลอด 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งผลการสำรวจระบุว่า 84 เปอร์เซ็นต์ของผู้ที่อยู่ในสังคมทวิภาษานั้นใช้สองภาษาร่วมกันในระดับ คำศัพท์เป็นส่วนใหญ่ มีเพียง 10 เปอร์เซ็นต์ที่เป็นการสลับภาษาในระดับวลี และอีกเพียง 6 เปอร์เซ็นต์ซึ่งเป็นการสลับภาษาในระดับอนุประโยค (Cook, 1991) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการสลับภาษาเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติในสังคมทวิภาษาหรือพหุภาษา จึงเป็นไปได้ที่สมาชิกของสังคมเหล่านี้ จะสลับไปพูดอีกภาษาหนึ่งโดยไม่รู้ตัว หรือไม่มีวัตถุประสงค์ใดที่ชัดเจนในการสลับภาษา (Gumperz, 1982)

ในสังคมทวิภาษา ซึ่งมีการพูดสองภาษาเป็นบรรทัดฐานทางสังคม การสลับภาษาจะเป็นที่ยอมรับและถือเป็นปกติในชีวิตประจำวัน ไม่มีวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาที่ชัดเจน แต่หากเป็นสังคมอื่นๆ นอกเหนือจากนี้แล้ว การสลับภาษาในการสนทนามักมีวัตถุประสงค์แฝงเสมอ (Swigart, 1992) ระดับความมากน้อยในการสลับภาษาของแต่ละคนจะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ

กับคู่สนทนา เช่น คนในครอบครัว เพื่อน เจ้าหน้าที่ในสถานที่ราชการ คนที่มีฐานะหรือตำแหน่งงานสูงกว่า หรือบางครั้งอาจขึ้นอยู่กับสถานที่ เช่น โบสถ์ บ้าน หรือ ที่ทำงาน นอกจากนี้ ระดับความรู้ความสามารถในการสื่อสารทั้งสองภาษาก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยเช่นกัน (Crystal, 1987)

ในการสลับภาษาในการสนทนาครั้งหนึ่ง ผู้พูดย่อมต้องเลือกพูดภาษาหนึ่งที่จะใช้เป็นหลัก แล้วจึงเปลี่ยนไปใช้อีกภาษาหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ประการใดประการหนึ่ง บางครั้งภาษาหลักที่เลือกในการสนทนาอาจถูกกำหนดโดยปัจจัยเรื่องค่านิยมทางสังคม เนื่องจากแต่ละภาษามีค่านิยมทางสังคมแตกต่างกัน บางภาษามีระดับทางสังคมสูง ส่วนบางภาษามีระดับทางสังคมที่น้อยกว่า (Wardhaugh, 2002)

กลไกการสลับภาษาของบุคคลทวิภาษา

งานวิจัยในยุคแรก ได้ศึกษากลไกการใช้ภาษาของผู้ที่อยู่ในสังคมทวิภาษา พบว่ากลไกการใช้สองภาษาของบุคคลทวิภาษานั้น แยกกันเป็นส่วน และ มีหน่วยบรรจุกำศัพท์ที่แยกกัน ยกตัวอย่างเช่น ผู้ที่พูดได้ทั้งภาษาอังกฤษและสเปน เมื่อเลือกใช้ภาษาอังกฤษอย่างเดียว ระบบภาษาอังกฤษจะเปิดในขณะที่ระบบภาษาสเปนจะปิด เมื่อใดก็ตามที่มีการเปลี่ยนไปใช้คำศัพท์ในภาษาสเปน ระบบภาษาอังกฤษจะปิดชั่วคราวและระบบภาษาสเปนจะเปิดทำงานทันที (Heredia & Brown, ม.ป.ป) Grosjean and Soares (1986) ได้ศึกษากระบวนการสลับภาษาของบุคคลทวิภาษาที่พูดภาษา ฝรั่งเศสและอังกฤษ และภาษาโปรตุเกสและอังกฤษ พบว่าผู้ที่สื่อสารได้สองภาษาสามารถกำหนดการใช้งานของทั้งสองภาษาพร้อมกันได้ แยกกันก็ได้ อย่งไรก็ตาม เมื่อระบบภาษาหนึ่งถูกเปิดใช้งาน ระบบของอีกภาษาหนึ่งจะถูกปิดเพียงชั่วคราวเท่านั้น มิได้ถูกถอดไปอย่างถาวรแต่อย่างใด

Hasselmo (1970) ซึ่งให้เห็นถึงลักษณะการทำงานของระบบสองภาษาของบุคคลทวิภาษาที่สื่อสารได้ทั้งภาษาสวีเดนและภาษาอังกฤษ จำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ โดยลักษณะแรก เป็นการทำงานแบบภาษาเดียว (Monolingual Mode) เมื่อบุคคลทวิภาษาสนทนากับคู่สนทนาที่สามารถสื่อสารได้เพียงภาษาอังกฤษเท่านั้น ระบบการทำงานของภาษาอังกฤษจะเปิด และระบบการทำงานของภาษาสวีเดนจะปิด ส่วนลักษณะที่ 2 และ 3 เป็นระบบการทำงานแบบสองภาษา (Bilingual Mode) เมื่อบุคคลทวิภาษาสนทนากับบุคคลทวิภาษาด้วยกัน โดยลักษณะที่ 2 เป็นการสนทนาโดยใช้ภาษาสวีเดนเป็นภาษาหลัก ระบบภาษาสวีเดนจะถูกเลือกและระบบภาษาอังกฤษจะถูกเปิดเพื่อให้บุคคลทวิภาษาสามารถเรียกใช้งานเป็นครั้งคราวผ่านกลวิธีสลับภาษา และลักษณะที่ 3 เป็นการสนทนาโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก ระบบภาษาอังกฤษจะถูกเลือก และระบบภาษาสวีเดนจะถูกเปิดเพื่อให้บุคคลทวิภาษาสามารถเรียกใช้งานเป็นครั้งคราวผ่านกลวิธีสลับภาษา

ความมากน้อยในการสลับภาษาขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิ กลุ่มสนทนา ผู้ร่วมวงสนทนา ระดับความสัมพันธ์ สถานะทางสังคม และสถานการณ์ เป็นต้น

Clyne (1972) แสดงให้เห็นความเป็นไปได้ในการสื่อสารของบุคคลทวิภาษาจำแนกได้เป็น 3 สถานการณ์ โดยในสถานการณ์แรก กลุ่มสนทนาทั้งสองคนใช้สองภาษาสลับกันในการสนทนา ในสถานการณ์ที่สอง กลุ่มสนทนาคนหนึ่งพูดภาษาหนึ่ง และอีกคนหนึ่งพูดอีกภาษาหนึ่ง แต่เข้าใจกันและกัน เนื่องจากทั้งคู่มีความรู้ทั้งสองภาษา และในสถานการณ์ที่สาม กลุ่มสนทนาคนหนึ่ง มีความรู้และความสามารถในการสื่อสารทั้งสองภาษา ในขณะที่อีกคนหนึ่งมีความรู้และความสามารถในการสื่อสารเพียงภาษาเดียว หากเป็นในลักษณะเช่นนี้ บุคคลทวิภาษาจำเป็นต้องตระหนักถึงข้อจำกัดทางภาษาของกลุ่มสนทนาเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้อีกภาษาหนึ่งเข้ามาแทรกกระหว่างการสนทนา ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาทางการสื่อสาร

วัตถุประสงค์ของการสลับภาษาระหว่างการสนทนาของบุคคลทวิภาษา

บุคคลทวิภาษาสลับภาษาโดยมีวัตถุประสงค์ทางสังคมเพื่อ แสดงความเป็นมิตรหรือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แสดงจุดยืนหรือความเป็นตัวตน แสดงอำนาจ แสดงความเป็นกลาง หรือในบางครั้ง เพื่อเปลี่ยนหัวข้อสนทนา แสดงความเห็นอกเห็นใจ อารมณ์และความรู้สึกต่างๆ

ชาวคาตาลันซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยขนาดใหญ่ที่อาศัยอยู่ในเมืองบาเซโลนาของประเทศสเปนใช้ภาษาคาตาลันในการสนทนากับชาวคาตาลันด้วยกันเท่านั้นเพื่อแสดงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและสมาชิกในสังคมเดียวกัน และจะสลับไปใช้ภาษาคาสติเลียนเพื่อสนทนากับคนที่ไม่ใช่ชาวคาตาลัน (Woolard, 1989) นอกจากคนในสังคมเดียวกันแล้ว คนต่างสังคมกันอาจใช้การสลับภาษาเพื่อแสดงความเป็นมิตรและสานสายสัมพันธ์กัน ครอบครัวชาวโปแลนด์ที่อาศัยอยู่ในเมืองลันคาเชียร์ของประเทศอังกฤษในช่วงปี 1950 ใช้ภาษาโปแลนด์เพื่อสนทนากับสมาชิกในครอบครัว แต่เมื่อพบนักบวชชาวอังกฤษ ทุกคนจะสลับไปใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนากับนักบวชเพื่อแสดงความเป็นมิตร (Holmes, 1992) ชาวญี่ปุ่นอพยพรุ่นที่สอง (Niseis) ที่อาศัยอยู่ในเมืองโตรอนโต ประเทศแคนาดาใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อสนทนากับชาวญี่ปุ่น (Native Japanese) ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสนทนากับชาวญี่ปุ่นอพยพด้วยกัน และใช้ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษร่วมกันเมื่อสนทนากับกลุ่มคู่สนทนาที่มีทั้งชาวญี่ปุ่นและชาวญี่ปุ่นอพยพ อย่างไรก็ตาม ภาษาญี่ปุ่นของชาวญี่ปุ่นอพยพจะมีคำศัพท์ภาษาอังกฤษแทรก และภาษาอังกฤษก็มีวลี หรือประโยคภาษาญี่ปุ่นแทรกเป็นครั้งคราวเพื่อบ่งบอกถึงความเป็นชาวญี่ปุ่นอพยพ (Nishimura, 1997)

ในเมืองสตราสเบิร์ก ในแถบตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศฝรั่งเศส ใกล้ชายแดนประเทศเยอรมนี มีการใช้ภาษาฝรั่งเศสมาตรฐานและภาษาเยอรมันอัลซาเซียนสลับกันเพื่อรักษา

ความเป็นกลาง เนื่องจากการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพียงอย่างเดียว แสดงถึงความหยิ่งสโย ในขณะที่ภาษาอิตาลีขบถบอความเป็น “บ้านนอก” จนเกินไป (Gardner-Chloros, 1991)

บางครั้ง บุคคลทวิภาษาสลับภาษาเพื่อเปลี่ยนหัวข้อสนทนา หรือประเด็นในการสนทนา ยกตัวอย่างเช่นในหมู่บ้านเล็กๆของเมืองเฮมเนสเบอร์เกท ประเทศนอร์เวย์ ชาวบ้านคนหนึ่งใช้ภาษารานามอล (ภาษาพื้นเมือง) เพื่อสนทนากับเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานภาษีซึ่งเป็นเพื่อนบ้านของเขา เพื่อถามถึงอาการป่วยของภรรยาเจ้าหน้าที่อย่างสนิทสนม ต่อมาเขาได้สลับไปใช้ภาษาบอกลมอล (หนึ่งในภาษามาตรฐานของนอร์เวย์) เมื่อต้องการเปลี่ยน ไปสนทนาเรื่องธุระเกี่ยวกับภาษี การเปลี่ยนหัวข้อสนทนา โดยการเปลี่ยนภาษาเช่นนี้แสดงถึงความสัมพันธ์ของบุคคลทั้งสองที่เปลี่ยนไป จากเพื่อนบ้านที่สนิทสนมกันไปสู่วาทกเจ้าหน้าที่รัฐและผู้มาใช้บริการ และจากความเป็นกันเองไปสู่ความเป็นทางการ (Holmes, 1992)

ในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สองของ โรงเรียนแห่งหนึ่งในประเทศสวีเดน ภาษาฝรั่งเศสถูกใช้เป็นภาษาหลักในการเรียนการสอน แต่เมื่อครูสังเกตอาการผิดปกติของนักเรียน ในขณะที่กำลังพูดถึงเนื้อหาในบทเรียน จึงสลับไปใช้ภาษาสวีเดนซึ่งเป็นภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อถามถึงอาการป่วยของนักเรียน หลังจากสลับไปใช้ภาษาฝรั่งเศสในการสอนเนื้อหาในบทเรียนตามปกติแล้ว ครูได้สลับกลับมาใช้ภาษาสวีเดนอีกครั้งเพื่อแสดงอารมณ์โกรธ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความจริงจัง และแสดงอำนาจที่นักเรียนต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตาม (Flyman-Mattsson & Burenhult, 1999)

นอกจากวัตถุประสงค์ทางสังคมแล้ว บุคคลทวิภาษาสลับภาษาโดยมีวัตถุประสงค์ทางภาษาเช่นกัน โดยในสถานการณ์ที่ผู้พูดไม่สามารถแสดงความคิดเห็นของตนในภาษาหนึ่งจึงจำเป็นต้องสลับไปใช้อีกภาษาหนึ่งทดแทน เพื่อช่วยให้การสื่อสารเป็นไปอย่างราบรื่นและเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์ตามเจตนาของผู้พูด การเปลี่ยนภาษาในลักษณะนี้ แสดงถึงทักษะทางภาษาที่ไม่เพียงพอ มักเกิดขึ้นกับผู้ที่ยังไม่สามารถสื่อสารในภาษาที่สองได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องใช้ภาษาแม่ร่วมด้วย ในลักษณะดังกล่าวนี้ พบบ่อยในการสื่อสารของบุคคลทวิภาษาประเภทที่สาม (Sub-Coordinate Bilingual) และในการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศซึ่งนักเรียนยังไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาที่สองได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นธรรมชาติ (Sert, 2005)

นอกจากนี้ บุคคลทวิภาษาที่สามารถสื่อสารทั้งสองภาษาได้อย่างคล่องแคล่วอาจสลับภาษาโดยมีวัตถุประสงค์ทางภาษาได้เช่นกัน หากบุคคลนั้นตระหนักถึงความพร่องทางภาษาของกลุ่มสนทนา กล่าวคือ กลุ่มสนทนาขาดความสามารถในการรับรู้ภาษาหนึ่ง หรือมีความสามารถในภาษานั้นไม่เพียงพอ จึงสลับไปใช้อีกภาษาหนึ่งที่กลุ่มสนทนามีความสามารถมากกว่า (Auer, 1984)

ในการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ครูอาจสลับไปใช้ภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อแปลความหมายคำศัพท์ อธิบายความเหมือนหรือความต่างของหลักไวยากรณ์ กล่าวซ้ำหรือเน้นย้ำประเด็นที่สำคัญ ตรวจสอบความเข้าใจ อธิบายแนวคิดหรือทฤษฎีต่าง ๆ เป็นต้น

ภาษาที่ถูกเลือกใช้ในการสื่อสาร เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ Hudson (1996) กล่าวว่า การสลับภาษาระหว่างสองภาษาขึ้นไปในการสนทนา เป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ในสังคมทวิภาษาหรือพหุภาษา หลักเกณฑ์การเลือกภาษา คือเลือกภาษาที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ง่าย ในบางครั้ง การใช้ภาษาที่ผู้ฟังชอบ ช่วยในการถ่ายทอดข้อความที่จะสื่อสารได้ดีกว่า งานวิจัยของ Wei and Milroy (1995) ชี้ให้เห็นว่า ตัวเลือกทางภาษาส่งผลต่อการสื่อสาร โดยศึกษาการใช้ภาษาระหว่างแม่และลูกในครอบครัวชาวจีนอพยพในประเทศอังกฤษ เมื่อแม่ต้องการให้ลูกซึ่งเป็นบุคคลทวิภาษามีความรู้และสามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาจีนและอังกฤษ เลิกเล่นเกมแล้วไปทำการบ้านต่อ แทนที่แม่จะใช้ภาษาแม่ (ภาษาจีน) อย่างที่ผู้อพยพทั่วไปใช้พูดกับสมาชิกในครอบครัว กลับเปลี่ยนไปใช้ภาษาอังกฤษที่ลูกชอบมากกว่า โดยการ ใช้คำสั่งอ้อมๆ ในรูปของคำถามว่าทำไมจึงทำการบ้านไม่เสร็จ เมื่อลูกได้ยินดังนั้น จึงหยุดเล่นเกมแล้วรีบไปทำการบ้านต่อทันที

การสลับภาษาในการเรียนการสอนภาษาที่สอง

ระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา นักวิจัยหันมาให้ความสนใจ การสลับภาษาในการเรียนการสอนมากขึ้น หลังจากที่นักวิจัยยุคแรก มุ่งเน้นศึกษาปรากฏการณ์การสลับภาษาที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติในสังคมทวิภาษาต่างๆ โดยนักวิจัยยุคปัจจุบันให้ความสนใจในการศึกษาการสลับภาษาทั้งที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนภาษาที่สอง และ แม้กระทั่งการเรียนการสอนวิชาทั่วไปๆ ในโรงเรียนหรือห้องเรียนที่ประกอบด้วยบุคคลทวิภาษา และ โรงเรียนที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนแบบทวิภาษาในทุกภูมิภาคของโลก (Martin-Jones, 1998; Pennington, 1999; Aguirre, 1988)

ยังคงเป็นที่ขัดแย้งกันสำหรับการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ในประเด็นที่ว่า ครูผู้สอน ควรใช้ภาษาแม่ (L1) ของนักเรียนร่วมในการเรียนการสอน เพื่อช่วยเสริมในกระบวนการเรียนรู้ภาษาที่สอง (L2 Learning Process) เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อนักเรียนหรือไม่ ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้ภาษาแม่ของนักเรียนในห้องเรียนภาษาที่สอง (L2) หรือภาษาเป้าหมาย (Target Language) ให้ความคิดเห็นว่า การใช้ภาษาแม่เป็นการขัดขวางกระบวนการฝึกภาษาที่สองของนักเรียน (Sert, 2005 ; Larca, 2002; Murakami, 2001) นอกจากนี้ นักเรียนอาจใช้ภาษาแม่สลับกับภาษาที่สองในห้องเรียนจนเกิดความเคยชิน เป็นเหตุให้ประสบปัญหาเมื่อต้องสื่อสารจริงนอกห้องเรียนกับเจ้าของภาษาที่มีความรู้เพียงภาษาเดียว (Monolingual Native Speaker)

(Skiba, 1997) ด้วยเหตุนี้เอง ครูผู้สอนภาษาโดยเน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) จึงได้รับการปลูกฝังด้วยเหตุผลนานับประการให้หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาแม่ของนักเรียน แต่กลับมิได้รับการบอกกล่าวถึงประโยชน์หรือเหตุผลที่ควรใช้ภาษาแม่ในการเรียนการสอน และด้วยเหตุผลที่ชี้ให้เห็นถึงผลเสียของการใช้ภาษาแม่ทำให้มีกฎหมายห้ามพูดภาษาแม่เกิดขึ้นในห้องเรียนภาษาที่สองของสถานศึกษาทั่วโลก เมื่อการใช้ภาษาแม่ในห้องเรียนภาษาที่สองกลายเป็นข้อห้าม ครูสอนภาษาจึงจำเป็นต้องสร้างกลวิธีต่างๆมาทดแทน เพื่อใช้ในการอธิบายคำศัพท์ วลี หรือประโยคให้นักเรียนเข้าใจ เช่น การเปลี่ยนสำนวน (Paraphrasing) และการแสดงท่าทางต่างๆแทนคำพูด (Miming and Gestures) เป็นต้น (Larrea, 2002)

ในทางกลับกัน ผู้ที่สนับสนุนการใช้ภาษาแม่ในการเรียนการสอนภาษาที่สอง ให้เหตุผลแย้งว่า การใช้ภาษาที่สองเพียงอย่างเดียวในการอธิบายศัพท์ วลี หรือหลักไวยากรณ์ให้ผู้เพิ่งเริ่มเรียนภาษาที่สองที่ยังไม่มีความรู้ในภาษาที่สองเพียงพอให้เข้าใจนั้น เป็นไปได้ยาก ยกตัวอย่างเช่น คำศัพท์ “faith” ซึ่งเป็นนามธรรม (Abstract) ผู้ที่เพิ่งเรียนภาษาอังกฤษในระดับเบื้องต้นจะไม่สามารถเข้าใจ ความหมายของคำนี้ หากครูผู้สอนอธิบายด้วยภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียว ดังนั้น ภาษาแม่จึงไม่ควรถูกมองข้ามความสำคัญ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ภาษาที่สองของนักเรียน อย่างไรก็ตาม แม้ภาษาแม่จะมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ภาษาที่สอง แต่ครูผู้สอนควรใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และไม่ควรใช้มากเกินไป เช่น ไม่ควรใช้ภาษาแม่ในการอธิบายคำศัพท์ซึ่งง่ายพอที่นักเรียนจะสามารถเข้าใจได้จากการอธิบายด้วยภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียว เป็นต้น (Larrea, 2002; Cook, 2001)

ครูผู้สอนสามารถใช้ภาษาแม่ร่วมในการเรียนการสอนภาษาที่สองอย่างสมดุลผ่านกลวิธีการสลับภาษาไปมา โดยมีภาษาที่สองซึ่งเป็นภาษาเป้าหมายในการเรียนรู้เป็นภาษาหลักในห้องเรียนและครูสามารถสลับไปใช้ภาษาแม่เพื่ออธิบายหลักไวยากรณ์ อธิบายความแตกต่างทางไวยากรณ์ แปลความหมายคำศัพท์ วลีหรือประโยคที่ซับซ้อน อธิบายแนวคิด ทฤษฎีและคำสั่งต่างๆ ให้เด็กเข้าใจได้ง่ายขึ้น กล่าวซ้ำสิ่งที่พูดไปแล้ว เน้นย้ำประเด็นสำคัญอีกครั้ง รวมถึงการใช้ภาษาแม่เป็นสื่อในการรับฟังเสียงตอบรับจากนักเรียน อาจเป็นข้อสงสัยเกี่ยวกับบทเรียน หรือการเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ ครูผู้สอนอาจสลับไปใช้ภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อแสดงอารมณ์หรือความรู้สึก เพื่อแสดงความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ หรือความเป็นมิตร อันจะส่งผลให้นักเรียนเกิดความสบายใจและมีกำลังใจที่จะเรียนรู้ภาษาที่สอง ซึ่งอาจมีความยากลำบากในระยะเริ่มต้นต่อไป (Sert, 2005; Cook, 2001; Atkinson, 1993; Howatt, 1984)

Hung and Liou (2008) ศึกษาเรื่องการ ใช้ภาษาของครูในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศโดยการเก็บข้อมูลจากครูสอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาของ ประเทศได้วันจำนวน 3 คน ผลการศึกษาการใช้ภาษา สามารถสรุปเป็น 10 รูปแบบ ได้แก่

1. มอบหมายงาน หรือ การบ้าน (Homework/Learning Task Assignment) หมายถึงการ สลับภาษาเพื่อมอบหมายงานหรือแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำในชั้นเรียนเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ หรือมอบหมายงานให้นักเรียนทำเป็นการบ้าน ตัวอย่างเช่น

If you are finished, please open your book to lesson 4, p. 39. :十九页.我们
来听这首歌< p.39.let's listen to the song>

2. แสดงตัวอย่างการใช้ภาษา และนำเสนอเนื้อหาในบทเรียน (Modeling Language and Presenting Teaching Material) หมายถึงการสลับภาษาเพื่อแสดงตัวอย่างการใช้ ภาษาอังกฤษและนำเสนอเนื้อหาในบทเรียน ตัวอย่างเช่น

TA: "Excuse me, Adam. What's this?"

Ss: "Excuse me, Adam. What's this?"

(จากตัวอย่างข้างต้น ครูกำลังให้นักเรียนอ่านออกเสียงตาม)

3. บอกเล่าประสบการณ์หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน (Sharing Experience or Providing Relevant Information) หมายถึงการสลับภาษาเพื่อบอกเล่าหรือเชื่อมโยงประสบการณ์ ส่วนตัวหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน ตัวอย่างเช่น

TC: 你要问人家现在几点了, 课本上有一个句子我们学过, 叫什么啊?

< we have studied a sentence which can be used to ask someone 'what time is it now' on
textbooks , what is the sentence?>

SS: What time is it?

TC:那我们再来学另一种方式, 叫做< we will learn another way to ask the
question, it is> do you have the time?

4. ขอความช่วยเหลือ และ กล่าวขอโทษ (Calling for Help and Apologizing) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อขอความช่วยเหลือ และ กล่าวขอโทษในกรณีที่เผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด มาก่อนว่าจะเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น

你懂意思吗，修孟 no,i am sorry 杰克 < *do you know the meaning,Simon. no,i am sorry ,Jack*>

5. ควบคุมระเบียบในห้องเรียน (Discipline Maintenance) หมายถึงการสลับภาษาเพื่อว่ากล่าวตักเตือน หรือตำหนิ ในกรณีที่นักเรียนมีความประพฤติไม่เหมาะสม และเรียกร้องความสนใจ ในกรณีที่นักเรียนไม่สนใจฟังทั้งนี้เพื่อควบคุมให้ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตัวอย่างเช่น

嘘，修孟！ < *Hush, Simon!*> Do you get that? When I ask question, please be quiet.

6. ประเมินความก้าวหน้า และแสดงผลตอบรับ (Evaluating and Giving Feedback) หมายถึงการสลับภาษาเพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ คุณภาพของผลงานของนักเรียน รวมถึงการแสดงผลตอบรับเช่นการยืนยันความถูกต้อง การกล่าวชมเชย หรือการปฏิเสธหรือวิพากษ์วิจารณ์ ตัวอย่างเช่น

Wow, this time is very good, okay? Good job!

7. กล่าวนอกประเด็นการเรียนการสอน (Digressing from the Topic) หมายถึงการสลับภาษาเพื่อพูดเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนตามเนื้อหาในบทเรียน ตัวอย่างเช่น

TB: “什么时候你们要请老师吃？” [pancake] < *when are you gonna invite the teacher for a meal?*>

SS:...

TB: I'll be there.我一定到。不要星期八哦。 < *I'll be there. But it must be arranged on one day of a seven-day week, not the eighth day of a week*> ((It's a Chinese joke))

8. ควบคุมเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน (Controlling Learning Pace and Keeping Time) หมายถึงการสลับภาษาเพื่อควบคุมเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การควบคุมให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดในห้องเรียนให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด และการบริหารเวลาในการฝึกบทสนทนากันตามบทเรียน ตัวอย่างเช่น

“还没有的举手” < *please raise your hands if you do not have it* > Please raise your hand. Okay, two more minutes.”

9. ตรวจสอบความก้าวหน้าและความเข้าใจของนักเรียน (Checking Students' Learning Condition, and Understanding) หมายถึงการสลับภาษาเพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้และความเข้าใจในบทเรียนมากเพียงใด โดยใช้วิธีการป้อนคำถาม หรือเดินตรวจเวลานักเรียนทำแบบฝึกหัดเสริมการเรียนรู้ว่าทำถูกต้องหรือไม่ ตัวอย่างเช่น

Got it? Do you understand?

10. ชักชวนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม สร้างความสนุกในห้องเรียน รวมถึงครุมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วย (Inviting Students' Participation, Making Fun and Teacher's Own Participation) หมายถึงการสลับภาษาเพื่อชักชวนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม สร้างความสนุกในห้องเรียน รวมถึงครุมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วย ตัวอย่างเช่น

“Okay. Watermelon, okay. 那我当西瓜好了” < *let me perform in the role of watermelon.* >

ในการเรียนการสอนภาษาที่สองนั้น แม้ว่าครูผู้สอนพยายามให้นักเรียนได้สัมผัสกับภาษาเป้าหมายมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ในบางโอกาสก็สามารถสลับไปใช้ภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆซึ่งช่วยเอื้อประโยชน์ในการเรียนการสอน Lin (1990) ศึกษาเรื่องการสลับภาษาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 แห่งในประเทศฮ่องกง ซึ่งผลจากการศึกษาการใช้ภาษาของครูสอนภาษาอังกฤษจำนวน 4 คน พบว่าการสลับภาษาระหว่างการเรียนการสอนเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงขอบเขตหัวข้อหรือประเด็นในการสื่อสาร กล่าวคือ การสลับภาษาของครูสอนภาษาอังกฤษแสดงให้เห็นถึงการสื่อสารภายในกรอบการเรียนการสอนเนื้อหาในบทเรียน (Pedagogical Frame) และการสื่อสารนอกกรอบการเรียนการสอน (Non-pedagogical Frame) ผลจากการศึกษา พบว่าการสลับภาษาระหว่างการเรียนการสอนช่วยเอื้อประโยชน์ให้การสื่อสารในห้องเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยครูสอนภาษาอังกฤษสลับไปใช้ภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. การสลับภาษาระหว่างการสอนหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ (Grammar Teaching) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายหลักไวยากรณ์ให้เข้าใจกระจ่างหรืออาจลงรายละเอียดเพิ่มเติม ตัวอย่างเช่น

T. So, first of all, there are two ways, there are two ways to show something in the future. First way, the first method is, for example, 'I will be a teacher'. Okay, for example, 'I will be' is 'will' or 'shall' plus infinitive. To do something, very simple without any stress **Móuh**

māt dahk-bink néih yiu kèuhng-diuh ge, understand? Jauh gám yi-sī juah gám Gong jēuhng-lòih gaak jēk, <there is nothing that you want to emphasize.> <It simply means, it simply refers to the future.>

T. 'I will' that means 'you must'. 'I will' 'I will' tùhng 'I shall' ge fān-bihk haih gúm ge: 'I will' nē jīk haih waah māt-yéh yi-sī aa? Néih yāt-dihng wui jough ge <the difference between 'I will' and 'I shall' is this: what does 'I will' mean? It means that you will certainly do something > Alright? 'I shall' nē jauh hóu pòu-tūng gaa jēk <Whereas 'I shall' hasn't got special emphasis.>

2. การสลับภาษาเพื่อสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Vocabulary Teaching) เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กนักเรียนได้เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคยอย่างถูกต้อง ตัวอย่างเช่น

T. Okay, number two, what is it?

S. Aá-lihng. <Dumbbells>

T. Aá-lihng haih māt-yéh aa? <What are dumbbells?> (เขียนบนกระดาน)

Weight-lifting, w-e-i-g-h-t, weight-lifting l-i-f-t-i-n-g weight-lifting. Davy go back to your seat.

Weight-lifting, okay? And then, tiu-síng sīk gaa laa gwaa? ... giu māt-yéh aa? <skipping, certainly you know? What is it called?>

S. Tiu-síng, tiu-síng <Skipping, skipping>

T. Giu māt-yéh aa? <What is it called?>

S. <??>

T. Begin with 's'.

S. s...s

T. Skipping, s-k-i-p-p-i-n-g, skipping, s-k-i-p-p-i-n-g, skipping.

3. การสลับภาษาเพื่อกล่าวซ้ำสิ่งที่พูดไปแล้วในภาษาอังกฤษ (Repetition) มีวัตถุประสงค์ได้แก่

3.1 กล่าวซ้ำเพื่อกระตุ้นเสียงตอบรับของนักเรียน (Pursuit of Response)

ตัวอย่างเช่น

T. How many kinds of water sports can you name? How many kinds?

What does 'kind' here mean? For those who have looked up the dictionary what does 'kind' here mean? 'kind' 'kind' yī-go yi-sī haih māt-yéh aa? Néih-deih maih yáuh yàhn chaàh-jó jih-dín gé? <What is the meaning of 'kind' here? Is there someone who holds the dictionary?>

3.2 กล่าวซ้ำเพื่ออธิบายให้กระจ่าง (Elaboration/Clarification) ตัวอย่างเช่น

T. Jogging is a form of keep fit exercise. Now here can you use a kind of keep fit exercise, jogging? Can you use kind for the word form? Can you?

S1. Can you mē (-éh)? <what?>

T. Dāk- mh-dāk aa yuhng kind mh-yuhng form yi-douh? <Can 'kind' instead of 'form' be used here?>

3.3 กล่าวซ้ำเพื่อแปลความหมายคำศัพท์ (Vocabulary Translation) ตัวอย่างเช่น

T. So would you respect him if he is your manager? Do you know 'respect'?

S. (หัวเราะและสงสัยงัด)

T. 'Respect' do you know do you know? 'Respect', do you understand? Jyūn-qing <respect> would you respect him?

4. การสลับภาษาเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (Progress Checking) เป็นการสลับภาษาระหว่างที่ครูเดินตรวจว่านักเรียนได้ทำงานตามที่ครูสั่งหรือไม่ ตัวอย่างเช่น

T. Now number two. Trees are a kind of plant. Name at least three other kinds of plant; Connie?

S. (b-i)

T.b-i

S. (b-i-l-)

T. b-i-l-

S. (o-l-)

T. o-l-

S. (i-n)

T. i-n. Now you write it also on the blackboard.

(4 วินาทีต่อมา)

T. Yáuh-móuh jouh-dou aa néih-deih? <Have you done it?>

Some ss. Yáuh aa, Yáuh aa.<Yes, yes.>

5. การสลับภาษาเพื่อควบคุมระเบียบวินัยในห้องเรียน (Disciplinary Functions) ในกรณี
ที่เด็กนักเรียนมีความประพฤติไม่เหมาะสมหรือไม่ตั้งใจฟังสิ่งที่ครูกำลังสอน ตัวอย่างเช่น

T: Okay for example, you have read this book 'Lost City', alright? or 'Dracula'
or 'Further Adventure ofSherlock Holmes', alright? Okay, and then you should tell us... for
example, you should tell us the name --- the book I have read. **Laah yáuh-móuh yahm-hoh
tuhng -hohk nē, sèhng-yaht gai-juhk joi kóng-gái nē, jauh diuh heui kéih hái hauh-minh
laak.** <now if there is any student who all the time keep talking, I will ask him/her to stand at
the back.>

S: Oh.....Oh (OkayOkay)

6. การสลับภาษาเพื่อแสดงหยอกล้อกับนักเรียน (Bantering) เพื่อสร้างบรรยากาศในการ
เรียนการสอนให้เป็นที่สนุกสนานมากขึ้น ตัวอย่างเช่น

T. Say it again....well

S. Well

T.He'll

S.He'll

T. Okay, any question?

(เสียงเด็กนักเรียนบางคนหัวเราะ)

T. **Hóu tung-faai mē néih hó-yíh hóu chíh góng chōu-háu gúm ge yām ?**

Háih-maih hóu tung-faai aa? ĀĀ, gum hōi-sām jough māt-yéh wo? <Why are you so excited
about being able to say something that sounds like a slang word? Is it so exciting? Why on
earth are you so happy?>

S. **Néih haih go jahn sí aa!** <You were at that time!>

T. **Néih haih go jahn sí !** <You were at that time!>

S. (หัวเราะอีกครั้งหนึ่ง)

7. การสลับภาษาเพื่อแสดงอารมณ์ (Emotional Expression) เช่นการแสดงอารมณ์โกรธ
เมื่อนักเรียนมีความประพฤติไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ ตัวอย่างเช่น

T. Now can you tell me something not so good about him, quite - maybe it's

quite bad about him; maybe, that's why the girls do not respect him. Ehh. Go-Waih Mihng, can you tell me one thing?

G. He always shouts at people.

T. He shouts at people. (Teacher starts writing on the board) alright?

T. Not only one time or two times, he often shouts at people.

T. **WAI !! Jouh mǎt néih-deih aa, mh tēn-syū aa !!** *<Hey !! Why aren't you listening to the lesson!!>*

8. การสลับภาษาเพื่อกล่าวชมเชย (Praising) ในกรณีที่เด็กนักเรียนมีผลงานที่น่าพอใจ ซึ่งการกล่าวยกย่องหรือชมเชยจะทำให้เด็กนักเรียนมีกำลังใจที่จะปฏิบัติต่อไป ตัวอย่างเช่น

T. Now, chapter one first. Now turn to page ninety-eight.

(14 วินาทีต่อมา)

T. **Aah, jaan, háah néih-deih sīn, gwó-yìhn géi chūng-mìhng aa háa,** *sensibility géi gōu, Paàih-déui Paàih dāk gum faai gum hóu* *<By the way, you are really deserve praise, you are so bright and so sensible having lined up so quickly.>*

S. **Gán haih lǎǎ.** *<of course.>*

T. **Gwó-yìhn haih A bǎan sa háa** *<You really are an A class>*

9. การสลับภาษาเพื่อแสดงความคิดเห็น (Personal Opinion Expression) ตัวอย่างเช่น

T. Haa Haa, just now you have got five only, what happened?

S1. **Hóu dō yàhn mh gei dāk daai aa.** *<Many people have forgotten to bring it.>*

T. A lot of you did not bring your Chinese book, right? Chinese History Haa Haa.

S2. *<Miss (? ?)?>*

T. Pardon?

S2. **Mīsih néih sái- mh-sái (? ?)?** *<Miss, do you need to (? ?)?>*

(เสียงนักเรียนหัวเราะ)

T. **Néih nē jauh yuht lèih yuht dō yéh gong gaa laak** *<You are getting more and more talkative.>*

10. การสลับภาษาเพื่อเจรจาต่อรองกับเด็กนักเรียนเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย (Negotiation) เป็นการสลับภาษาในกรณีที่ครูมอบหมายงานให้ทำแต่เด็กนักเรียนคิดว่าครูให้มากเกินไป ตัวอย่างเช่น

T. Alright, the whole class, would you take out a piece of paper. Would you take out ah.. no need to. Just write it down at some blank, alright? Write down five sentences.

S1. Waa! Dīm jōuh dóu gum dō yéh aa? ! <Exclamation Particle! How can I do so many things?!>

T. Néih mhaih āak ngóh haih maah, sǎn nihh jōuh mh dóu 'mh yeuhng yéh? Néih jān-hūng gaàh? <You must be kidding. During the New Year, you can't do five things? You are vacuum?>

S2. Fan-gaau gaa jaa ngóh-deih <We'll just be sleeping.> (หัวเราะ)

S3. Jān-hūng jauh jōuh mh dóu 'mh yeuhng yéh gaa laā.

<If we were vacuum, we wouldn't be able to do five things.> (หัวเราะ)

T. Mh-léih néih jōuh māt-yéh aa. <It doesn't matter what to do.> Quickly, five sentences, quickly.

11. การสลับภาษาเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของเด็กนักเรียนเกี่ยวกับบทเรียน (Comprehension Checking) คือการสลับภาษาเพื่อป้อนคำถามกระตุ้นให้นักเรียนตอบ หากตอบคำถามได้ถูกต้องแสดงว่านักเรียนเข้าใจบทเรียนแล้ว ตัวอย่างเช่น

T. Alright, now, so, 'I lost my key', and mǎih-sāt louh laak. <as for 'I lost my way'> I lost my?

S1. Road !

Ss. Way!

12. การสลับภาษาเพื่อเป็นสัญญาณในการเปลี่ยนคู่สนทนา (Contextualizing the Change in the Participation Framework) คือการสลับภาษาเพื่อพูดคุยกับคู่สนทนาอีกคนหนึ่ง เป็นการแยกคู่สนทนาคนเก่าออกไปจากบทสนทนาชั่วคราว เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้ ครูขอให้ นักเรียนคนที่สองช่วยส่งไมโครโฟนให้เพื่อแสดงบทบาทเหมือนพิธีกรทำหน้าที่สัมภาษณ์จริง ตัวอย่างเช่น

T. Good, 'I have to go and see Miss Lee'. Ask the question.

S1. (??) (L2)

T. Yes, would you show me how to get an answer, Linda?

Néih ló-jyuh bōng ngóh fuh-jaat daih. <You hold this and help me to pass it>

S2. Haih gúm fóng-mahn gaa <It's like this... interviewing is like this.>

Yletyinen (2004) ศึกษาเรื่องการสลับภาษาในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยเก็บข้อมูลจากเด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของ จีวาสกีลาฟินแลนด์ ผลการศึกษาพบว่าครูสอนภาษาอังกฤษสลับภาษาเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. การสลับภาษาเพื่ออธิบาย (Explanation) เกิดขึ้นเมื่อครูสอนภาษาอังกฤษต้องการหรือเห็นความจำเป็นในการกล่าวซ้ำสิ่งที่เพิ่งกล่าวไปเป็นภาษาอังกฤษในภาษาแม่ของนักเรียนอีกครั้ง เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจสิ่งที่ครูพูด ตัวอย่างเช่น

1 T [very good.] so let's try to underline these things.

2 L [(laughs)]

3 T or these sentences. I have (.) one mistake here.

4 T **pikkusiskoni eivät (.) halunneet ha lun neet. <my little sisters didn't want didn't want.>** so how do you

5 T **say siellä tapahtui jotakin kummallista. <say something strange happened there.>**

6 LM1 something strange happened there=

7 T =yeah. so [please] underline in

8 LM4 [hmh]

9 T your textbook. **alleviivataan nää muutamat kohdat. <let's underline these few points.>**

10 LM2 **voinko mää alleviivata kuulakärkikynällä <can I underline with a ballpoint pen>**

11 T =something strange happened there. that's right.

12 LM2 **voinko. <can I.>**

13 T yeah, you can do it. [(xxx)]

14 LM1 [(xxx Finnish)].

15 T and then number two, **Queenie synnytti viisi pentua. <Queenie gave birth**

to five pups.>

(lesson one, secondary school)

2. การสลับภาษาเพื่อเปลี่ยนหัวข้อ ประเด็น หรือกิจกรรมการเรียนการสอน (Moving from One Activity to Another) เช่นการเปลี่ยนจากการทำแบบฝึกหัดไปสอนหลักไวยากรณ์ หรือเปลี่ยนจากการสอนหลักไวยากรณ์ไปทำแบบฝึกหัดเป็นต้น ตัวอย่างเช่น

1 T [I remember this] okay I can't ask you I don't want you to

2 T answer okay and because we have to do some grammar.I

3 T suggest we do it now and continue with other stuff later okay?

4 T (1) eli alotetaan vähän kielioppia tosta että pakko ottaa (.) <so let's take some grammar because we have to do some (.)>

5 T kuitenkin tähän rakoseen vähän jossain vaiheessa ni (.) <anyway at some point so let's do it now (.)>

6 T adjektiivit on päivän sana ja sivu satayheksäntoista (1.5) voitte < adjectives is the topic and page one hundred and nineteen (1.5)> you

7 T tehä muistiinpanoja tai olla tekemättä ihan minkälaiset teillä on <can make notes or note make them depending on your>

8 T nämä (1) tiedot ja taidot tästä aiheesta <(1) knowledge and skills on this topic>

(upper secondary school)

3. การสลับภาษาเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ (Checking for Understanding)

ในกรณีที่ครูสอนภาษาอังกฤษสอนคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน ครูอาจใช้วิธีป้อนคำถามเพื่อตรวจสอบว่านักเรียนทราบความหมายของคำศัพท์หรือไม่ ตัวอย่างเช่น

1 T welcome to animal [jobs] in [this program]

2 LM2 [kato] [(xx Finnish)]

[look] [(xx Finnish)]

3 LM [mm]

4 T we talk to [people] who work with animals,

5 LM [mm]

6 T and here is Susan Robertson (.) who is talking about

7 T her job. (1) what does it mean, Susan Robertson works

8 T for the <RSPCA> the Royal Society for the Prevention

9 T of Cruelty to Animals, **minkälainen yhdistys on tämmönen.** <*what kind of an association is this.*>

10 LM2 **u:h eläintensuojelu joku** <*u:h animal protection something*>

11 T **joo** <*yes*>

12 LM2 =**kuninkaallinen eläintensuojeluyhdistys.** <*the royal society for the prevention of cruelty to animals.*>

13 T **joo, jossa tota vastute- vastustetaan tämmöstä (.)** <*yes, where they um are opposed to this kind of (.)*>

14 T [cruelty (.)] **raakuutta eläimiä kohtaan, and then** <*cruelty towards animals, and then*>

(lesson two, secondary school)

4. การสลับภาษาเพื่อพูดคุยนอกบทเรียน หรือสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง (Unofficial Interactions) ตัวอย่างเช่น

1 T **umm meidän koiramme ovat yhtä (1) karvaisia (2) kale** <*umm our dogs are equally (1) hairy (2) kale*>

2 LM3 **häh (.) our dogs (.) are (.) mikä oli se** <*what was it*>

3 T **yhtä karvaisia** <*equally hairy*>

4 LM3 **as**

5 T **ei voi sanoa as** <*you can't say as*>

6 LM3 **täh** <*what*>

7 LM6 **tuli moka** <*you messed up*>

8 LM3 **ni equally furry** <*yes equally furry*>

9 T **umm do you have a dog**

10 LM3 **no**

11 T **umm**

12 LM3 but I do have a very hairy little sister

13 T aha (.) does it run in the family

14 LM3 yes

15 T **no niin sitte tämmönen sana kun melko otetaan tähän tää nyt** <*okay then*

there is this word casual let's take this now>

(upper secondary school)

5. การสลับภาษาเพื่อแสดงอารมณ์โกรธ (Teacher Admonitions) ในกรณีที่เด็กนักเรียนมีความประพฤติไม่เป็นที่น่าพอใจ ตัวอย่างเช่น

1 LM2 **mä oon tehny kaks.** <*I've done two.*>

2 LM1 **määkin oon tehny kaks.** <*I've done two as well.*>

3 T you did one and two.

4 T °you've got [o:ne and two°]

5 LM4 [mä en oo käyny] ees tällä sivulla. <*I haven't even been] to this page.*>

6 T **tota noin. (.) moneltas te pääsette koulusta** <*well. (.) what time do you get off school*>

7 T **mä annan teille vanhanaikaista laiskanläksyä** <*I'll do the old-fashioned way and make you do your homework again*>

8 T **hilkari vie [ku ei: (.)] läksyjä voida** <*damn you [for not (.)] doing your Homework*>

9 LF2 **kolmelta** <*at three*>

10 T **tehä kotona. (.) hmh.** <*at home (.) hmh.*>

11 LM3 **ko:lmelta** <*a:t three*>

12 T **kolmelta (.) oikein hyvä. (.) tuutte kolmelta tänne?, jotka** <*at three (.) very good (.) you will come here at three?, those of you*>

13 T **ei oo tehny (1)] ja tehdään sit ne loput tehtävät.** <*who have not done (1)] and then we'll do the rest of the exercises.*>

(lesson one, secondary school)

6. การสลับภาษาเพื่อแปลความหมายหลักไวยากรณ์ (Grammar Translation) ในกรณีที่ครูสอนภาษาอังกฤษยกตัวอย่างประโยคขึ้นมาสอนหลักไวยากรณ์ เช่นการที่ครูลองให้นักเรียนฝึกแปลประโยคจากภาษาแม่เป็นภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาเป้าหมาย หรือครูอาจยกตัวอย่างขึ้นมาเองโดยแปลทั้งสองภาษา ตัวอย่างเช่น

7 T montakos pistettä siitä ois tullu. [ja sitten teidän pitäis] <how many points would that have made. [and then you should]>

8 L [(xxx Finnish)]

9 T tehdä siitä perfekttilause- (.) elikkä se joku semmonen (1) <make it into clause with a present perfect tense? (.) so something like>

10 T esimerkiks. <for example> <has he: a:l ready> (.) come. (.)

11 T onko hän jo tullut. (.) te tarviitte siihen <has he already come (.) you will>

12 T [sen apuverbin-](.)[mm-m-], ja sitten te tarviitte tän <[the auxiliary verb?]
(.) [mm-m?], and then you'll need this>

13 LF1 [ai jaa, noin </oh, like that/>

14 LF2 [ai jaa:] </o:h/>

15 T kolmannen muodon. <third form.>

(lesson one, secondary school)

7. การอธิบายหลักไวยากรณ์ (Grammar Explanation) ต่างจากการแปลหลักไวยากรณ์ตรงที่ครูสอนภาษาอังกฤษสลับภาษาเพื่ออธิบายรายละเอียด โดยไม่มีการแปลซ้ำ อาจมีการยกตัวอย่างประโยค ตัวอย่างเช่น

1 T aijaa no se on kuitenkin se tavuhomma on siinä joka ratkasee tän

2 T asian nimenomaan on ykstavuset (.) ja tietyt kakstavuset ja sitte

3 T tulee on muitam- muutamia muitakin on joita tällä samalla

4 T systeemillä tehdään esimerkiksi um clever sanaanhan sä voit

5 T laittaa kaks mahollisuutta clever (1.5) eli miten (3) clever kaksi

6 T ihan päätteellä tai sitte=

7 LF4 =cleverer tai more

8 T cleverer (2) kumpaa käytät tiina

9 LF4 um more ja most sanoilla

- 10 T sä käytät sitä joo elikkä sä: [voit sanoa]
 11 LF4 [vähän menee] kieli solmuun cleverer
 12 T more clever (.) the most clever (4) mulle on tutumpi tuo clever
 13 T cleverer

(upper secondary school)

(ตัวอย่างข้างต้น ไม่ปรากฏคำแปล)

8. การสลับไปใช้ภาษาเดียวกับเด็กนักเรียนที่เป็นฝ่ายเริ่มบทสนทนาก่อน (Pupil Initiation) ตัวอย่างเช่น

- 7 T twenty:-four and twenty-five.
 8 LM4 mm
 9 (4)
 10 LF1 [bird]
 11 LM4 [what about then]
 12 T uh what about then, what happened then, any idea
 13 LM4 **eeikä ku mitä nyt tehään.** <no: I mean what do we do now.>
 14 T **mitä nyt tehään. [now] I think** <what we do now. [now] I think>
 15 LM4 [nii]
 16 T we're going to have a look at your
 17 T homework. (1) you were supposed to do
 18 T three exercises.
 (lesson one, secondary school)

Seidlitz (2003) ศึกษาการสลับภาษาในการเรียนการสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่สองของมหาวิทยาลัย เทคซัส แอท ออสติน ผลการศึกษาพบว่าในระหว่างการเรียนการสอนภาษาเยอรมัน ครูสอนภาษาเยอรมันได้สลับไปใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. การสลับภาษาเพื่อสอนหลักไวยากรณ์ (Grammar Instruction) รวมถึงการทบทวนฝึกฝนรูป ทำแบบฝึกหัดและแก้ข้อผิดพลาด

ตัวอย่างการสลับภาษาเพื่ออธิบายหลักไวยากรณ์

1 J: So the tricky part of this is you have to first identify like T

<student name> did what the tense of the original sentence is. And then keep it in that tense

(ตัวอย่างข้างต้น ไม่ปรากฏจุดสลับภาษา)

ตัวอย่างการสลับภาษาเพื่อแก้ข้อผิด

1 S: Man hat Energie gebraucht <One needed energy>

2 J: What tense would it be?

3 S: Narrative past

4 J: Narrative past

5 OK, hier haben wir <here we have> narrative past

6 S: Energie ist von (man) gebraucht <Energy has <sic> needed by (one)>

7 J: Ja, Energie ist gebraucht? <Yes, energy has needed?>

8 S: Been

9 J: Been

10 Man, man <Ger. pron.> <One, one > isn't really important enough to even

warrant a prepositional phrase

11 So, just Energie ist gebraucht worden <energy has been needed>

12 Energy was needed, OK

ตัวอย่างการสลับภาษาเพื่อแนะนำบทเรียนใหม่

1 M: Relative clauses, I know you've been waiting for these forever

2 You've wanted to do them for so long

3 We won't get really to them a whole lot today

4 But let's just get started with them so that you can use them like

crazy, OK (ตัวอย่างข้างต้น ไม่ปรากฏจุดสลับภาษา)

ตัวอย่างการสลับภาษาเพื่อทบทวนบทเรียนเก่า

1 J: Em, diese erste Übung hat mit den Präpositionen zu tun <this first exercise has to do with prepositions>

2 Durch, mit oder von By, (with or by) <they are three distinct prepositions in German>

3 OK, welche welche Präposition benutzt man meistens? <which which

preposition do you use the most?>

4 Durch, mit oder von? <By, with or by?>

5 Mit mit Passiv <With with passive>

6 Ss: Von <By>

7 J: Von <By>, **because von you use when it's done by a what?**

8 S: **Person**

9 J: **When the action is done by a person, usually**

10 OK, also gehen wir einfach durch das Zimmer <so let's simply go around the room>

11 Wer möchte beginnen? <Who would like to begin?>

2. การสลับภาษาเพื่อมอบหมายงาน (Homework Assignments) ตัวอย่างเช่น

1 J: I'm gonna give you another assignment em which is just writing some passive sentences em in the different tenses

2 We'll go over that after we cover passive (ตัวอย่างข้างต้น ไม่ปรากฏจุดสลับภาษา)

3. การสลับภาษาเพื่ออุทาน หรือแสดงความตกใจ (Interjections) ตัวอย่างเช่น

1 S: Ich tanze um ein Baum <I dance around a tree>

2 B: OK, is it gibt es nur ein Baum? <is it is there only one tree?> Und wir tanzen um? <And we dance around? > ((walks around the table to demonstrate)) Ich bleibe, hier <I stay, here>

5 S: (xxx)

6 B: Und ich tanze um <And I dance around>

7 S: Einem Baum <A tree>

8 B: Ja <Yes>

9 S: Ist um ein zweiweg? <Is <the preposition> around a two-way?>

10 B: **OH NO, wait**

11 S: Durch für gegen ohne um (Through for against without around <list of prepositions>)

12 B: I was thinking it sounded weird to say it was dem but then I (xxx)

4. การสลับภาษาเพื่อกล่าวซ้ำ (Reiteration) อาจใช้การแปลตรงหรือถอดความ
ตัวอย่าง การกล่าวซ้ำเพื่อให้เด็กนักเรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น

1 S: Ich habe sie gelesen aber ich habe nicht (xxx), verstanden? <I read it but
I didn't (xxx) understand?>

2 T: Verstanden, ja <Understand, yes>

3 Das war ziemlich schwierig <It was rather difficult>

4 Habt ihr, gibt es hier besondere Stellen die wir jetzt nah lesen

Könnten <Do you have, are there particular sections that we could read closely now>

**5 Are there particular parts here that you marked that were particularly
difficult, that we can go over right now**

ตัวอย่างการกล่าวซ้ำเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความเข้าใจผิด

1 S: Are we supposed to write this in active?

2 J: Und dann noch ein paar Schilder schreiben, zwei oder so <And then write
a couple of signs, two or so>

3 Ein Schild <A sign>, a sign

4 Make your own sign

5 Make your own rule

5. การสลับภาษาเพื่อออกคำสั่งหรือขอให้ทำตาม (Common Classroom Request)
เพื่อเรียกความสนใจและการตอบสนองจากนักเรียน ตัวอย่างเช่น

1 S: Und eh Larry King, he looks like an owl

2 B: Oh, OK, alles klar <that's clear>

3 S: (xxx)

4 B: Ja, ich verstehe <Yes, I understand>

5 Gut <Good>, **so repeat after me**

6 Wiederholt mir bitte <Please repeat after me> > (reads vocabulary from

Book)

6. การสลับภาษาเพื่ออธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม (Message Qualification)

หลังจากใจความหลักถูกอธิบายในภาษาเป้าหมายแล้ว จึงอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมในภาษาแม่ของนักเรียน ตัวอย่างเช่น

1 T: Und versucht in der Gruppe, einfach zu erzählen <And in your groups, try to simply tell>

2 Ja, mach eine Erzählung, eine einfache Erzählung <Yes, make a narrative, a simple narrative>

3 Was passiert hier <What happens here>

4 OK, so try to help each other

5 You can all contribute, what did you understand

6 What did you understand

7 And try from your different perspectives to build a narrative

8 OK, what happens in the story, OK

7. การสลับภาษาเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่อสิ่งที่พูดและคู่สนทนา (Interpersonal Functions) ได้แก่ การแสดงอารมณ์ขัน การตลกและส่งเสริม ซึ่งเป็นวิธีการแสดงความเป็นมิตรและกระชับความสัมพันธ์ และการแสดงอารมณ์ไม่พอใจ

ตัวอย่างการสลับภาษาเพื่อแสดงอารมณ์ขัน

1 S: Is there any trick to remember like which verbs go with which preposition or

2 T: No

3 S: (xxx)

4 T: M <student name>, you're so naïve

5 S: ((laughs))

6 T: No

7 S: I thought maybe I was missing something

8 T: ((laughs)) Eh, no, there's no (cliff notes)

9 No, em man muss die einfach em auswendig lernen <No, em you have to simply memorize them>

10 Das ist leider so <That's just the way it is, unfortunately>

ตัวอย่างการสลับภาษาเพื่อส่งเสริม

1 S: Can you buy it at the door

2 B: Ja, du kannst sie auch <Yes, you can (xxx) it (xxx) too>

3 Niemand, möchte gehen? Es ist wirklich gut, ja <Nobody, wants to go? It's really good, yeah>

4 S: Saturday (xxx)

5 B: Samstag oder morgen Abend <Saturday or tomorrow night>

6 Ich gehe morgen Abend, wenn ihr mich sehen wollt dann <I'm going tomorrow night if you want to see me then>

7 (.)

8 Oder wenn ihr mich nicht sehen wollt <Or if you don't want to see me> (xxx)

9 Das ist schade <That's too bad >(that more students aren't going to the

Play)

10 S: **I went last year and I enjoyed it last year**

11 B: **Well, go again**

12 S: **I can't, I'm busy both nights**

ตัวอย่างการสลับภาษาเพื่อแสดงอารมณ์ไม่พอใจ

1 T: OK, from now on for the rest of the semester, read the syllabus

((taps fist on lecturn))

2 OK? And listen to what I say in class

3 Because sometimes I change the syllabus

4 I announce it in class

5 I write it on the board

6 And you completely waste my time if you don't come with the stuff that you're supposed to have, OK

(ตัวอย่างข้างต้น ไม่ปรากฏจุดสลับภาษา)

8. การสลับภาษาเพื่อกระตุ้นการตอบสนองจากนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ (Response Elicitation) ตัวอย่างเช่น

1 T: Jetzt machen wir eine Zusammenfassung <Now let's make a summary>

2 Noch, wie wie eh Adam gemacht hat <Again, like, like eh Adam did>

3 **What is what's what's our context**

4 **What is, what happens, what's the narrative**

5 **Just the let's make a very elementary list**

6 Landarzt, muss, was? <Country doctor, must, what?> ((writes on board))

7 S: Ein Pferd finden <Find a horse>

9. การสลับภาษาเพื่อแปลความหมายคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย (Translation of Unknown Target Language Vocabulary) ตัวอย่างเช่น

1 B: Und das Ziel <And the goal>

2 Was ist ein Ziel? <What is a goal?>

3 S: **Goal**

4 B: **Goal**, mm-hm, gut <good>

10. การสลับภาษาอันเกิดจากประเด็นและคู่สนทนาเป็นปัจจัย (Interactive Effects) ในกรณีที่มีเด็กนักเรียนถามแทรกขึ้นมาระหว่างที่ครูกำลังสอนอยู่ ตัวอย่างเช่น

1 R: Ja, wir wissen definitiv dass er dort gearbeitet hat, im KZ <Yes, we know definitively that he worked there, in the concentration camp>

2 S: **(Does he) does he actually say that**

3 **He just says like he's really familiar with the grounds**

4 **R: No it is in the text that he worked there**

11. การสลับภาษาเพื่อจัดการห้องเรียน (Classroom Administration) ตัวอย่างเช่น

1 T: Ich habe in Hand in meiner Hand nur dreizehn Arbeite, ja? <I have in hand in my hand only thirteen papers, OK?>

2 Das heißt ich habe, sieben Arbeiten nicht <That means I don't have, seven Papers>

3 Ich weiß wo deine ist, jetzt auf auf dem Server <I know where yours is, now on on the server <addresses one student>>

5 S: Ja <Yes>

6 T: Em, das habe ich (xxx) heute morgen gemacht <Em, I did that (xxx) this

Morning>

6 (xxx) haben konnte <could have>

7 S: Ja ich hab es <Yes, I have> (xxx)

8 T: OK aber ich habe nur dreizehn Arbeite <OK but I have only thirteen

papers>

9 ... (reads names of students)

10 (.) Ja <Yes>, (xxx) hast du mir eine Arbeit gegeben? <have you given me a

paper?>

11 S: <No not yet>

12 T: **Who's given me eh who's given me eh their paper and didn't hear their names**

13 **It's possible** (xxx)

14 S: **I sent it to you by email**

15 T: **OK, and everyone else, that didn't hear their name?**

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสลับภาษาที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาที่สอง

Flyman-Mattsson and Burenhult (1999) ศึกษาเรื่อง "Code-switching in Second Language Teaching of French" มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการสลับภาษาของครูสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศสวีเดน 3 คน ข้อมูลถูกเก็บโดยการบันทึกเป็นภาพและเสียงของครูและนักเรียนระหว่างการปฏิสัมพันธ์กันในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สอง ข้อมูลจากการบันทึกเป็นระยะเวลา 24 ชั่วโมงแสดงให้เห็นวัตถุประสงค์หลักที่ครูทั้ง 3 คนสลับไปใช้ภาษาแม่ของนักเรียนคือ เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่ครูสื่อออกไป เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ย่อยสามารถจำแนกได้เป็น 1) การสลับภาษาไปใช้ภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่ครูสื่อสารผ่านภาษาที่นักเรียนคุ้นเคยมากที่สุด 2) การสลับไปใช้ภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อเปลี่ยนหัวข้อหรือประเด็นในการสนทนา ยกตัวอย่างเช่นการสอนหรืออธิบายหลักไวยากรณ์ของภาษาที่สอง 3) การสลับไปใช้ภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อแสดงอารมณ์หรือความรู้สึก เช่น แสดงความเห็นอกเห็นใจหรือแสดงอารมณ์โกรธ 4) การสลับไปใช้ภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อ แสดงความเป็นมิตรหรือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เช่น การที่ครูใช้ภาษาสวีเดนเพื่อแสดงความเข้าใจในปัญหาของนักเรียน

เป็นต้น และ 5) การสลับไปใช้ภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อกล่าวซ้ำ สิ่งที่ครูได้กล่าวไปแล้วในภาษาที่สอง มีทั้งการกล่าวซ้ำเนื้อหาเพียงบางส่วนและการกล่าวซ้ำเนื้อหาทั้งหมด

Lin (1990) ศึกษาเรื่อง “Teaching in Two Tongues: Language Alternation in Foreign Language Classrooms” ข้อมูลจากการบันทึกเสียงการเรียนการสอนในชั้นเรียนภาษาอังกฤษจำนวน 4 ห้องของโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งของประเทศฮ่องกง พบว่ามีอัตราการสลับระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาจีนกวางตุ้งในระดับสูง เนื่องจากนักเรียนประสบปัญหาในการทำความเข้าใจและการใช้ภาษาอังกฤษ โดยครูผู้สอนสลับไปใช้ภาษา กวางตุ้งซึ่งเป็นภาษาแม่ของนักเรียน เพื่อกล่าวซ้ำประเด็นที่กล่าวไปแล้วในภาษาอังกฤษ และอธิบายรายละเอียดของหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น ในบางครั้ง ครูผู้สอนสลับไปใช้ภาษา กวางตุ้งเพื่อสนทนาโต้ตอบกับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน ซึ่งเป็นการเสริมกระบวนการสร้างความรู้ร่วมกันในชั้นเรียน นอกจากนี้ Lin ยังชี้ให้เห็นว่า วัตถุประสงค์หลักของการสลับไปใช้ภาษา กวางตุ้งในห้องเรียนภาษาอังกฤษเป็นไปเพื่อช่วยให้นักเรียนที่ยังขาดความรู้ทางภาษาอังกฤษที่เข้าใจคำศัพท์ประโยค หรือเนื้อหาภาษาอังกฤษในบทเรียน

Seidlitz (2003) ศึกษาเรื่อง “Functions of Code-switching in Classes of German as a Foreign Language” เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาในการเรียนการสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่สอง ข้อมูลถูกเก็บโดยการบันทึกภาพและเสียงการเรียนการสอนในชั้นเรียนภาษาเยอรมันปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยเทคซัส แอท ออสติน จำนวน 8 ชั้นเรียน 3 ชั้นเรียนดำเนินการสอนโดยครูชาวเยอรมัน และอีก 5 ชั้นเรียนดำเนินการสอนโดยครูชาวอเมริกัน จากการบันทึกภาพและเสียงเป็นระยะเวลา 20 ชั่วโมง พบว่า ทั้งครูชาวอเมริกัน และครูชาวเยอรมัน สลับไปใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อ เปลี่ยนหัวข้อสนทนา อธิบายหลักไวยากรณ์ อธิบายซ้ำเนื้อหาเดียวกัน ซึ่งได้กล่าวไปแล้วในภาษาเยอรมัน โดยใช้วิธีการแปลความหมาย หรือเปลี่ยนสำนวน อธิบายข้อความเพิ่มเติม อธิบายคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบ และชี้แจงสิ่งที่นักเรียนไม่เข้าใจ นอกจากนี้ยังใช้ภาษาอังกฤษเพื่อออกคำสั่ง ควบคุมกิจกรรมในห้องเรียน แสดงอารมณ์ขัน อูทาน ดิชม และให้กำลังใจ อย่างไรก็ตาม ครูชาวอเมริกัน และครูชาวเยอรมันมีอัตราการสลับภาษาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ครูชาวอเมริกันสลับไปใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเปลี่ยนหัวข้อสนทนา สอนหลักไวยากรณ์ ออกคำสั่งและควบคุมกิจกรรม อีกทั้งยังสลับไปใช้ภาษาอังกฤษด้วยวัตถุประสงค์ทางสังคม อาทิ การแสดงอารมณ์ขัน อูทาน ดิชม และให้กำลังใจ บ่อยกว่าครูชาวเยอรมัน นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยนี้ซึ่งไม่พบในระบบการแบ่งประเภทของทั้ง Gumperz (1982) และ Polio & Duff (1994) คือ ครูชาวเยอรมันสลับไปใช้ภาษาอังกฤษเพื่อถาม

นักเรียนเกี่ยวกับความถูกต้องในการใช้ภาษาอังกฤษเนื่องจากครูชาวเยอรมันยังไม่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้ดี

Rolin-Ianziti and Brownlie (2002) ศึกษาเรื่อง “Teacher Use of Learners' Native Language in the Foreign Language Classroom” เพื่อศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อเสริมการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูสอนภาษาฝรั่งเศสระดับเบื้องต้น 4 คน ของมหาวิทยาลัยควีนสแลนด์ ประเทศออสเตรเลีย จากการเก็บข้อมูลโดยวิธีการบันทึกเสียง พบว่าครูทั้ง 4 คนกลับไปใช้ภาษาแม่ของนักเรียน (ภาษาอังกฤษ) ระหว่างการสอนภาษาฝรั่งเศส ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อ แปลความหมายคำศัพท์ อธิบายความแตกต่างทางไวยากรณ์ของภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน ควบคุมและกระตุ้นนักเรียนให้ทำกิจกรรมในห้องเรียน อธิบายเพิ่มเติมสิ่งที่ครูต้องการให้นักเรียนปฏิบัติ ตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน และแสดงอารมณ์ ความรู้สึก นอกจากนี้ ในบางครั้งครูผู้สอนได้รับการขอให้ใช้ภาษาแม่ของนักเรียนในการตอบข้อสงสัยของนักเรียนที่ถามด้วยภาษาแม่ของตนเอง ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการสลับภาษาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน มิได้เกิดจากเจตนาของครูผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากความต้องการของนักเรียนเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้เช่นกัน

Aichun (2003) ศึกษาเรื่อง “Teacher Codes-Switching between English and Chinese in English-as-Foreign-Language Classroom” โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาจีนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เก็บข้อมูลโดยใช้ชุดวิธีตีบันทึกการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับกลาง (Intermediate) ของครูสอนภาษาอังกฤษ 4 คน รวมเป็นระยะเวลา 9 ชั่วโมง ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การสลับภาษาส่วนใหญ่เกิดขึ้นในระดับประโยค คิดเป็นร้อยละ 80 ของการสลับภาษาทั้งหมด และเป็นการสลับจากภาษาอังกฤษไปสนทนาด้วยภาษาจีนเป็นส่วนใหญ่ สาเหตุสำคัญของการสลับไปใช้ภาษาจีนคือ ครูทั้ง 4 คนเป็นชาวจีน พูดภาษาจีนเป็นภาษาแม่และพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองเช่นเดียวกับนักเรียน ในขณะที่สอนบางครั้ง ครูไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้คล่องเหมือนเจ้าของภาษาและไม่สามารถนึกคำพูดเป็นภาษาอังกฤษได้ในขณะนั้น จึงต้องสลับไปใช้ภาษาจีนแทนเพื่อให้การสนทนาเป็นไปอย่างราบรื่น ส่วนสาเหตุอื่นของการสลับไปใช้ภาษาจีนก็เพื่อแปลความหมายหรืออธิบายขยายความคำศัพท์ หรือวลี ที่นักเรียนไม่รู้ กล่าวซ้ำสิ่งที่กล่าวไปแล้วเป็นภาษาอังกฤษเพื่อเน้นย้ำหรืออธิบายให้นักเรียนเข้าใจอย่างถูกต้องและชัดเจน นอกจากนี้ครูยังสลับภาษาเพื่อต้องการแสดงความเป็นมิตร หรือความเห็นอกเห็นใจให้นักเรียนได้รับรู้

Lin (1988) ศึกษาเรื่อง “Pedagogical and Para-Pedagogical Levels of Interaction in the Classroom: A Social Interactional Approach to the Analysis of the Code-Switching Behaviour of a Bilingual Teacher in an English Language Lesson” เพื่อศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ภาษาอังกฤษและวิเคราะห์การสลับภาษาของครูสอนภาษาอังกฤษในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับนักเรียน เก็บข้อมูลโดยการบันทึกเทปการสอนภาษาอังกฤษของครูคนหนึ่งของโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งฮ่องกง ผลการศึกษาพบว่า แม้จะเป็นการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ แต่บางครั้ง ครูสลับไปใช้ภาษาแม่ของนักเรียน(ภาษาจีนกวางตุ้ง) ซึ่งเป็นภาษาแม่ของครูด้วยเช่นกัน วัตถุประสงค์ของการสลับภาษาก็เพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่านักเรียนเข้าใจสิ่งที่ครูพูดอย่างถูกต้อง กล่าวซ้ำเนื้อหาเดียวกับที่กล่าวไปแล้วเป็นภาษาอังกฤษ พร้อมอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม สาธิตวิธีการฝึก รูปแบบประโยคโดยการพูดปากเปล่า แสดงความเป็นมิตรกับนักเรียนในฐานะที่เป็นคนจีน เช่นเดียวกัน และแสดงความเห็นอกเห็นใจเมื่อทราบถึงปัญหาของนักเรียน โดยสรุปแล้วภาษาแม่ช่วยเอื้อประโยชน์ในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน เนื่องจากครูมิได้มีบทบาทเป็นผู้ให้ความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ต้องสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมกับนักเรียนด้วย โดยการช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียน รักษากฎระเบียบในห้องเรียน รวมถึงส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงมนุษยชนในแง่บวกเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในห้องเรียน

Lai (1996) ศึกษาเรื่อง “Through English or Chinese” ซึ่งสำรวจความคิดเห็นของครูฝึกสอนจำนวน 71 คน เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติจริงในการใช้ภาษาอังกฤษในการสอนภาษาอังกฤษ (Teaching English through English) ครูทั้ง 71 ตอบแบบสอบถาม 2 ชุด โดยชุดแรก เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาจีนในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งครูฝึกสอนตอบแบบสอบถามชุดนี้ 2 ครั้ง ครั้งแรกคือก่อนการฝึกสอน 2 เดือน และครั้งที่สองคือหลังการฝึกสอน ก่อนการฝึกสอนจริง ทั้งครูฝึกสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีทัศนคติแง่บวกต่อการใช้ภาษาจีนในห้องเรียนภาษาอังกฤษ และให้ความเห็นว่าควรใช้ภาษาจีนช่วยเสริมการสอนภาษาอังกฤษ เป็นการประหยัดเวลาและหลีกเลี่ยงปัญหาการสื่อสาร เนื่องจากการใช้ภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียวเป็นไปได้ยาก อย่างไรก็ตาม ครูยังมีความเห็นว่าควรใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาเป้าหมายในการเรียนการสอนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครู ก่อนและหลังการฝึกสอนจริง พบว่าครู โดยเฉพาะครูระดับประถมศึกษาเห็นด้วยกับการใช้ภาษาจีนในห้องเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น และไม่เห็นด้วยกับกฎหมายห้ามใช้ภาษาแม่ เนื่องจากมีความจำเป็นต้องใช้ภาษาจีนช่วยเสริมการสอนนักเรียนชั้นประถมซึ่งเพิ่งเรียนภาษาอังกฤษในระดับเบื้องต้น โดยทั้งครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาใช้ภาษาจีน เพื่อออกคำสั่งต่างๆ ควบคุมกฎระเบียบในห้องเรียน แปลความหมายคำศัพท์ และ

อธิบายวิธีทำกิจกรรมในห้องเรียน สำหรับแบบสอบถามชุดที่สองประกอบด้วยคำถาม เกี่ยวกับความยากน้อยในการใช้ภาษาจีน และความรู้สึกเมื่อใช้ภาษาจีนในห้องเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งร้อยละ 58 ของครูระดับประถมศึกษา และร้อยละ 52.2 ของครูระดับมัธยมศึกษายอมรับว่าใช้ภาษาจีนในการสอนภาษาอังกฤษร้อยละ 15.8 และ 17.7 ตามลำดับ แม้ว่าในการฝึกสอนจริง ครูจะใช้ภาษาจีนในอัตราที่มากกว่าที่คาดเอาไว้ แต่ครูมิได้รู้สึกผิดเมื่อต้องปฏิบัติแตกต่างจากทฤษฎีที่ว่าครูสอนภาษาอังกฤษควรใช้ภาษาอังกฤษในการสอนเพียงอย่างเดียว

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว พบว่าครูสอนภาษาใช้ภาษาแม่ร่วมกับภาษาที่สองผ่านกลวิธีการสลับภาษาในการเรียนการสอนภาษาที่สองเพื่อ 1) แปลความหมายคำศัพท์ วลี หรือประโยคที่นักเรียนไม่เข้าใจ 2) อธิบายรายละเอียดและวิธีใช้ไวยากรณ์ 3) กล่าวซ้ำเนื้อหาเดียวกันซึ่งกล่าวไปแล้วเป็นภาษาที่สอง 4) เปลี่ยนประเด็นหรือหัวข้อสนทนา 5) ออกคำสั่ง และควบคุมกิจกรรมในห้องเรียน 6) อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม 7) ตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน 8) สนทนาได้ตอบกับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน 9) กระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรม 10) แสดงอารมณ์ขัน 11) ดิชมหรือวิพากษ์วิจารณ์ และ 12) ให้กำลังใจ

โดยรวมแล้ว งานวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสลับภาษาที่เอื้อประโยชน์ทั้งทางภาษาและทางสังคมต่อการเรียนการสอนภาษาที่สอง วัตถุประสงค์หลักของการสลับภาษาของครูนั้นก็เพื่อ เน้นความเข้าใจของนักเรียนเป็นหลัก เนื่องจากนักเรียนยังมีพื้นความรู้ภาษาที่สองไม่เพียงพอที่จะเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดในบทเรียนที่สอนผ่านการใช้ภาษาที่สองเพียงลำพัง จึงจำเป็นต้องพึ่งภาษาแม่เพื่อช่วยในกระบวนการเรียนรู้แม้จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ถูกกำหนดให้ใช้ภาษาที่สองก็ตาม

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสลับภาษาในสังคมไทย

รัชฎาพร นาถบุญ (2536) ศึกษาเรื่อง “การสับเปลี่ยนภาษาของชาวเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่) ซึ่งเป็นงานวิจัยทางภาษาศาสตร์สังคม ศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือ (คำเมือง) และภาษาไทยมาตรฐาน และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหล่านี้และการสลับภาษา โดยปัจจัยทางสังคมที่นำมาวิเคราะห์ทางสถิติได้แก่ อายุ เพศ อาชีพ การศึกษา รูปแบบ (เป็นทางการและไม่เป็นทางการ) กลุ่มสนทนา หัวข้อสนทนา และสถานที่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการสลับภาษา คือ รูปแบบ กลุ่มสนทนา สถานที่ หัวข้อสนทนา อาชีพ และการศึกษา กล่าวคือ รูปแบบที่เป็นทางการส่งผลต่อการเปลี่ยนภาษาจากไทยถิ่นเหนือไปสู่ภาษาไทยมาตรฐานบ่อยครั้งกว่ารูปแบบที่ไม่เป็นทางการ กลุ่มสนทนาที่พูดภาษาไทยมาตรฐานส่งผลให้ผู้พูดเปลี่ยนภาษาไปสู่สารด้วยภาษาไทยมาตรฐานบ่อยครั้งกว่ากลุ่มสนทนาที่พูด

คำเมือง เนื่องจาก ผู้พูดพิจารณาคู่สนทนาที่พูดภาษาไทยมาตรฐานว่าไม่ได้เป็นสมาชิกสังคมเดียวกับตนเอง สถานที่ที่มีการสลับภาษาบ่อยที่สุดคือสถานที่ทำงานและโรงเรียน เนื่องจากเป็นสถานที่ราชการ จึงเหมาะสมที่จะพูดภาษาไทยมาตรฐานมากกว่า เพื่อแสดงความสุภาพและความเคารพ หัวข้อที่มีการสลับภาษาบ่อยที่สุดคือ ชีวิตประจำวัน รองลงมา คือ สุขภาพและงานบ้าน อาชีพที่สลับภาษามากที่สุดคือ นักเรียน เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานที่ราชการ ควรใช้ภาษาไทยมาตรฐานเพื่อแสดงความเคารพครู อาจารย์ หรือแม่กระทั่งเพื่อน ส่วนการศึกษานั้น ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า จะสลับภาษาบ่อยครั้งกว่า ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางสังคม ที่มีผลต่อการสลับภาษา พบว่าตัวแปรที่มีผลมากที่สุดที่ รูปแบบที่เป็นทางการ อาชีพนักเรียน และคู่สนทนาที่พูดภาษาไทยมาตรฐาน ส่วนรูปแบบการสลับภาษาที่พบมากที่สุด คือ ระดับคำ รองลงมา คือ ระดับเสียง

บงกช ฐานุดคม (2541) ศึกษาเรื่อง “การสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ของนักศึกษาชาวใต้” เพื่อคุุ้ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ ตัวแปรทางสังคมที่เลือกศึกษา ได้แก่ เพศ ความสัมพันธ์ของคู่สนทนา สถานที่ และเรื่องที่พูด โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏสงขลาที่พูดได้ทั้งภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ จำนวน 30 คน เพศชาย 11 และ หญิง 19 คน ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้ภาษาไทยถิ่นใต้สูงที่สุดทั้งในวันที่มาเรียน และวันหยุด รองลงมาคือภาษาไทยกลาง ภาษาไทยกลางที่มีภาษาไทยถิ่นใต้แทรก และภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีภาษาไทยกลางแทรกตามลำดับ เมื่อกลุ่มตัวอย่างใช้ภาษาไทยกลางที่มีภาษาไทยถิ่นใต้แทรก จะเป็นการแทรกของคำมากที่สุด และเมื่อใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีภาษาไทยกลางแทรก จะเป็นการแทรกของประโยคมากที่สุด นอกจากนี้ คู่สนทนาและสถานที่ ยังมีความสัมพันธ์กับการสลับภาษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอีกด้วย

ปิยวรรณ แคนดี (2545) ศึกษาเรื่อง “การสลับภาษาระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล” โดยดูความสัมพันธ์ของการสลับภาษากับปัจจัยทางสังคมได้แก่ ความสัมพันธ์ของคู่สนทนา สถานที่ หัวข้อเรื่อง เพศ และภูมิหลังการศึกษา และความสัมพันธ์ของปัจจัยทางสังคมในแวดวงต่างๆที่มีผลต่อการสลับภาษา เก็บข้อมูลด้วยอนุทินภาษา ในวันมาเรียน และวันหยุดของนักศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในวิจัยทั้งหมด 106 คน พบว่าการสลับภาษาของนักศึกษาเกิดขึ้นในวันมาเรียนมากกว่าวันหยุด นอกจากนั้นปัจจัยทางสังคมยังมีความสัมพันธ์กับการสลับภาษา เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของคู่สนทนาส่วนใหญ่การสลับภาษาจะเกิดขึ้นกับเพื่อน การสนทนาในหัวข้อทั่วไป มีการสลับภาษามากกว่าการสนทนาเรื่องเรียน ส่วนการสนทนาเกี่ยวกับการเรียนส่วนใหญ่ นั้น นักศึกษาใช้ภาษาอังกฤษ นักศึกษาหญิงมีการสลับ

ภาษามากกว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาที่จบจากต่างประเทศมีการสลับภาษามากที่สุด รองลงมา เป็นนักศึกษาที่จบจากโรงเรียนภาคปกติในประเทศไทยและ โรงเรียนนานาชาติ

ณัฐบุษย์ มั่นสาคร (2544) ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารสลับภาษาไทยและภาษาอังกฤษใน รายการวิทยุสำหรับเยาวชน” ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อทราบถึงลักษณะการใช้ภาษาไทยและอังกฤษ ร่วมกันของนักจัดรายการวิทยุและประโยชน์ที่ผู้ฟังได้รับจากการมีส่วนร่วมในรายการวิทยุ โดย ศึกษาจากรายการวิทยุที่มีนักจัดรายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในขณะดำเนินรายการ 2 รายการ คือ Radio No Problem (F.M. 88.0 MHz.) และรายการ Channel [V] Radio (F.M. 102.5 MHz.) ผลการวิจัยพบว่า นักจัดรายการแต่ละคนมีความแตกต่างในการสั่งสมประสบการณ์การใช้ ภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ นักจัดรายการที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ นักจัดรายการที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ นักจัดรายการที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่แต่พูด ภาษาอังกฤษได้คล่องกว่าภาษาไทย และ นักจัดรายการที่มีความสามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษได้ดีเท่าเทียมกัน สำหรับลักษณะการสลับภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการดำเนิน รายการของนักจัดรายการวิทยุ จำแนกได้เป็น 6 ประเภท คือ ใช้ภาษาอังกฤษล้วน ใช้ภาษาไทย เป็นหลักแทรกด้วยภาษาไทย ใช้ภาษาไทยเป็นหลักแทรกด้วยภาษาอังกฤษ เรียนรู้การใช้ภาษาไทย กับผู้ฟังที่มีส่วนร่วม แก้ไขการใช้ภาษาอังกฤษของผู้ฟังที่มีส่วนร่วม และ ใช้ภาษาไทยโดยไม่ เครื่องคิดหลักเกณฑ์ของภาษา สำหรับประโยชน์ที่ผู้ฟังได้รับจากการมีส่วนร่วมในรายการ คือ ความบันเทิงจากการพูดคุยของนักจัดรายการและการร่วมเล่นเกมในรายการ และโอกาสในการ สื่อสารภาษาอังกฤษ ทั้งเพื่อแสดงความทันสมัยและเพื่อฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษ

อรุณจิณี สีหะอำไพ (2530) ศึกษาเรื่อง “การใช้ภาษาของมัคคุเทศก์: การเปลี่ยนภาษา ระหว่างไทยและอังกฤษ” โดยศึกษาการใช้ภาษาของมัคคุเทศก์ในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในและนอก สังคมมัคคุเทศก์ รวมทั้งขณะปฏิบัติหน้าที่ ผลการศึกษาพบว่า มีการสลับภาษาในระดับคำมากที่สุด คือ คำนาม และคำกริยา ในสังคมมัคคุเทศก์และขณะปฏิบัติหน้าที่นั้น มัคคุเทศก์จะใช้คำทับศัพท์ ภาษาอังกฤษมากกว่าในสถานการณ์นอกสังคมมัคคุเทศก์ ผู้มีประสบการณ์มากจะมีการสลับภาษา มากกว่า นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้คำทับศัพท์เพื่อสื่อความหมายให้ตรงกับความต้องการ เนื่องจากการใช้คำภาษาอังกฤษจะมีความกระชับมากกว่า

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการเรียนการสอนภาษาที่ สองนั้น ครูผู้สอนสามารถใช้ทั้งภาษาเป้าหมายและภาษาแม่ของนักเรียนร่วมกันได้อย่างสมดุลผ่าน กลวิธีการสลับภาษาไปมาโดยมีภาษาที่สองซึ่งเป็นภาษาเป้าหมายในการเรียนรู้เป็นภาษาหลักใน ห้องเรียนและครูสามารถสลับไปใช้ภาษาแม่ด้วยวัตถุประสงค์ต่างๆ มากมาย ซึ่งหลังจากศึกษาเรื่อง วัตถุประสงค์ของการสลับภาษาทั้งจากภาษาเป้าหมายเป็นภาษาแม่และภาษาแม่เป็นภาษาเป้าหมาย

แล้ว ผู้วิจัยได้นำมาเรียบเรียงใหม่ในการกำหนดกรอบเพื่อใช้เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการสลับภาษาในการวิจัยครั้งนี้

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University